ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2020/394

zo 7. októbra 2019

o opatreniach SA.39119 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2014/CP) vykonaných Helénskou republikou formou bonifikácie úrokov a záruk v súvislosti s požiarmi v roku 2007 (toto rozhodnutie sa týka len odvetvia poľnohospodárstva)

[oznámené pod číslom C(2019) 7094]

(Iba grécke znenie je autentické)

Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili svoje pripomienky v súlade s článkom 108 ods. 2 prvým pododsekom ZFEÚ ([1]),

keďže:

I. POSTUP

(1) Dňa 22. júla 2014 Komisia prijala sťažnosť, ktorá sa týkala údajnej pomoci poskytnutej Gréckom spoločnosti Sogia Ellas S.A. a jej dcérskym spoločnostiam (ďalej len „spoločnosť Sogia Ellas“), ktoré pôsobia v oblasti spracovania poľnohospodárskych výrobkov. Pomoc pozostávala z bonifikácie úrokov a zo štátnych záruk na existujúce úvery, ktoré sa mali opätovne prerokovať s obdobím odkladu, a na nové úvery.

(2) Komisia listom z 25. júla 2014 požiadala grécke orgány o informácie týkajúce sa údajnej pomoci. Grécke orgány odpovedali listom zo 17. novembra 2014, v ktorom uviedli podrobné informácie o právnych základoch údajnej pomoci. Dňa 11. decembra 2015 zaslala Komisia Grécku druhý list, na ktorý grécke orgány odpovedali listom z 11. februára 2016, zaevidovaným v ten istý deň. Grécke orgány vo svojej odpovedi uviedli doplňujúce informácie o právnych základoch, podmienkach na poskytnutie pomoci a prijímateľoch.

(3) Komisia vo svojom liste z 11. decembra 2015 grécke orgány informovala, že z úvodného preskúmania informácií, ktoré jej poskytli, vyplynulo, že údajná pomoc bola poskytnutá bez schválenia Komisiou. Údajná pomoc okrem toho nebola obmedzená na spoločnosť Sogia Ellas a jej dcérske spoločnosti, ale na základe gréckych právnych predpisov mohla byť poskytnutá aj iným prijímateľom. Komisia sa preto rozhodla otvoriť konanie vo vec týkajúcej sa neoznámenej štátnej pomoci [vec SA.39119 (2015/NN)] a rozšíriť rozsah svojho vyšetrovania na celé odvetvie poľnohospodárstva.

(4) Rozhodnutie Komisie o začatí konania (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“) bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* 16. septembra 2016 ([2]). Komisia požiadala grécke orgány, aby uviedli odhadovaný počet prijímateľov v každej schéme identifikovanej v rozhodnutí o začatí konania a príslušnú výšku pomoci. Podľa rozhodnutia o začatí konania by Komisia inak prijala rozhodnutie na základe informácií, ktoré má k dispozícii. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili pripomienky k dotknutým opatreniam.

([1]) Výzva na predloženie pripomienok v súlade s článkom 108 ods. 2 ZFEÚ, Štátna pomoc SA.39119 (2016/C) (ex 2015/NN) (ex 2014/CP) – Pomoc spoločnosti Sogia Ellas SA a iným, Ú. v. EÚ C 341, 16.9.2016, s. 23.

([2]) Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

(5) Pripomienky nepredložili žiadne zainteresované strany. Grécke orgány zaslali svoje pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania 23. septembra 2016. Grécke orgány vo svojej odpovedi Komisiu informovali, že nemôžu poskytnúť informácie požadované v rozhodnutí o začatí konania.

(6) V listoch z 2. decembra 2016 a 15. januára 2018 Komisia zopakovala gréckym orgánom svoje požiadavky týkajúce sa predloženia chýbajúcich informácií. Grécke orgány predložili príslušné požadované informácie v listoch z 9. marca 2017 a 21. februára 2018.

(7) Toto rozhodnutie, podobne ako rozhodnutie o začatí konania, sa týka len činností súvisiacich s výrobou, spracovaním a odbytom poľnohospodárskych výrobkov, t. j. výrobkov uvedených v prílohe I k ZFEÚ s výnimkou produktov rybolovu a akvakultúry, ako aj činností súvisiacich s lesným hospodárstvom, podľa vymedzenia Eurostatu. Preto ním nie je dotknutá možná pomoc poskytnutá iným odvetviam hospodárstva v súlade s dotknutými schémami pomoci.

II. **OPIS OPATRENÍ**

1. **Cieľ**

(8) Cieľom opatrení bolo pomôcť podnikom zriadeným a pôsobiacim v oblastiach Grécka postihnutých požiarmi v roku 2007 bez ohľadu na miesto ich sídla. Podľa gréckych orgánov bolo širším cieľom obnovenie výrobnej kapacity, ktorá bola vážne zasiahnutá požiarmi.

2. **Právny základ**

(9) Právne základy údajnej pomoci sa nachádzajú v rozhodnutí ministra hospodárstva a financií č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) zmenenom a doplnenom rozhodnutím č. 38600/B.1750/5-9-2007 (Ú. v. HR 1780/B'/5-9-2007), rozhodnutím č. 46082/B.2123/24-10-2007 (Ú. v. HR 2139/B'/2-11-2007), rozhodnutím č. 6391/B.342/8-2-2008 (Ú. v. HR 242/B'/14-2-2008), rozhodnutím č. 34227/B.1123/23-7-2008 (Ú. v. HR 1548/B'/5-8-2008), rozhodnutím č. 57198/B.2406/28-12-2012 (Ú. v. HR 3462/B'/28-12-2012), ako aj v článku 2 odseku 7 zákona č. 3816/2010 (Ú. v. HR 6/A'/26.1.2010) a článku 21 odseku 5 zákona č. 3867/2010 (Ú. v. HR 128/A'/3.8.2010).

(10) Podmienky, podľa ktorých bola poskytnutá záruka Grécka podľa rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007), boli podrobnejšie stanovené v rozhodnutí ministra hospodárstva a financií č. 2/54310/0025/13.09.2007 (Ú. v. HR B' 1858/13.9.2007). Toto rozhodnutie bolo zmenené rozhodnutím štátneho tajomníka ministerstva financií č. 2/86490/0025/31.12.2007 (Ú. v. HR B' 2493/31.12.2007), rozhodnutím č. 2/57144/0025/20.08.2008 (Ú. v. HR B' 1732/28.08.2008), rozhodnutím ministra financií č. 2/22475/0025/25.04.2012 (Ú. v. HR B' 1346/25.04.2012), rozhodnutím štátneho tajomníka ministerstva financií č. 2/52027/0025/30.08.2012 (Ú. v. HR B' 2404/30.08.2012) a rozhodnutím štátneho tajomníka ministerstva financií č. 2/1755/0025/20.02.2013 (Ú. v. HR B' 465/27.02.2013). Rozhodnutie č. 2/1755/0025/20.02.2013 bolo ďalej zmenené rozhodnutím č. 2/38310/0025/14.05.2014 (Ú. v. HR B' 1262/16.05.2014) a rozhodnutím č. 2/43758/0025/29/06/2015 (Ú. v. HR B' 1289/29.06.2015), ktoré sú preto relevantné pre toto rozhodnutie.

3. **OPATRENIA**

(11) Grécky minister vnútra, verejnej správy a decentralizácie vyhlásil 25. augusta 2007 ministerským rozhodnutím č. 47870/25.08.2007 (Ú. v. HR 1706/B'/25.08.2007) v krajine núdzový stav z dôvodu požiarov z júla a augusta 2007, ktoré vypukli v prefektúrach Messinia, Ilia, Arkádia, Lakónia, Eubója a v okrese Ejália v prefektúre Achája.

(12) Grécke orgány tvrdili, že rozsah a miera devastácie spôsobenej požiarmi v týchto oblastiach boli obrovské a viedli k stratám na ľudských životoch a populáciách zvierat a k zdevastovaniu lesnej, ako aj poľnohospodárskej krajiny a infraštruktúry s mimoriadne závažnými vplyvmi na miestne hospodárstvo. Rozsah tohto javu bol taký, že ho grécke orgány klasifikovali ako katastrofu v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, ako sa uvádza v príslušných grafoch Komisie, na ktoré sa grécke orgány odvolávali v komunikácii s touto inštitúciou ([3]).

([3]) Správa č. 10: „JRC, Vedecko-technické správy – Lesné požiare v Európe v roku 2009", graf 13a: „Spáleniská v Grécku za posledných 30 rokov", s. 29, dostupné na adrese: http://forest.jrc.ec.europa.eu/media/cms_page_media/9/forest-fires-in-europe-2009.pdf; prezentácia spálených oblastí v Grécku v roku 2007 na úrovni NUTS 3 podľa Európskeho informačného systému o lesných požiaroch (EFFIS), Európska komisia – Spoločné výskumné centrum, dostupné na adrese: http://forest.jrc.ec.europa.eu/effis/applications/fire-history.

(13) Na riešenie tejto situácie prijal grécky minister hospodárstva a financií rozhodnutie č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) ([4]), ktoré bolo následne zmenené a doplnené. Toto rozhodnutie malo názov Úvery na prevádzkový kapitál a iné prostriedky úverovania pre podniky a profesionálov, ktorí boli postihnutí požiarmi v roku 2007 v prefektúrach Messinia, Ilia, Arkádia, Lakónia, Eubója a v okrese Ejália v [prefektúre] Acháji.

(14) Rozhodnutím sa zriadili dve schémy štátnej pomoci ([5]):

a) schéma na zabezpečenie vyrovnania dlhov, ktoré vznikli do 25. augusta 2007, či už išlo o dlhy po splatnosti alebo nie ([6]) (na účely tohto rozhodnutia sa na ňu odkazuje ako na „schému A"), ktorá pozostávala z kapitalizácie dlhov, ktoré boli následne zmenené na nové úvery, a ktorá zahŕňala poskytnutie obdobia odkladu, bonifikácie úrokov a štátnych záruk;

b) schéma zahŕňajúca nové úvery na prevádzkový kapitál, ktoré sa mali poskytovať po 25. auguste 2007, na ktoré sa mohla poskytovať bonifikácia úrokov a štátne záruky ([7]) (na účely tohto rozhodnutia sa na ňu odkazuje ako na „schému B").

(15) V rozhodnutí č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) sa uvádzalo najmä toto:Vyrovnanie dlhu a poskytovanie prevádzkového kapitálu podnikom a profesionálom, ktorí sídlia a pôsobia v prefektúrach Messinia, Ilia, Arkádia, Lakónia, Eubója a v okrese Ejália prefektúry Achája, ktoré boli postihnuté požiarmi v roku 2007.

A. Vyrovnanie dlhu

Všetky dlhy, splatné či nesplatné, ktoré vznikli do 25. augusta 2007 podnikom a profesionálom postihnutým požiarmi v roku 2007, sa musia kapitalizovať a zmeniť na nový úver s obdobím odkladu v trvaní 28 mesiacov. Prvá splátka je splatná 31. decembra 2009. Zostatok úveru sa splatí v rovnakých šesťmesačných splátkach (amortizácia istiny a úroku). Celé trvanie úverového dojednania je desať rokov vrátane obdobia odkladu. Úrok splatný z úveru v období odkladu sa bonifikuje vo výške 100 % z účtu zriadeného podľa zákona č. 128/1975 a počas zvyšného úverového obdobia vo výške 50 %.

Úroková sadzba vyrovnania dlhu je sadzba poslednej emisie dvanásťmesačných gréckych štátnych dlhopisov pred začiatkom úrokového obdobia, zvýšená o 70 % plného príspevku podľa zákona č. 128/1975. Miera bonifikácie sa zaokrúhli nahor/nadol na najbližšiu štvrtinu bodu.

V prípade istiny a úroku z uvedených úverov sa záruka gréckej vlády poskytuje v súlade so zákonom č. 2322/1995 v platnom znení.

B. Poskytnutie úverov na prevádzkový kapitál pre podniky a profesionálov

Prevádzkový kapitál môžu úverové inštitúcie poskytovať v súlade s príslušnými ustanoveniami aktu guvernéra Národnej banky Grécka č. 1955/2.7.1991 v platnom znení upravujúcimi potreby a prevádzkový kapitál. Tieto úvery budú bonifikované z účtu zriadeného podľa zákona č. 128/1975 takto:

a) v prípade úverov do výšky 5 000 EUR bonifikácia úroku vo výške 100 %;

b) v prípade úverov do výšky 20 000 EUR bonifikácia úroku vo výške 80 %;

c) v prípade úverov do výšky 60 000 EUR bonifikácia úroku vo výške 50 %;

d) v prípade úverov do výšky 90 000 EUR bonifikácia úroku vo výške 30 %.

Výška bonifikácie úroku bude rovnaká pre celú výšku úveru.

([4]) Toto rozhodnutie bolo následne zmenené a doplnené, ako sa vysvetľuje v odôvodneniach 9 a 10.
([5]) V prípade potreby sa tieto dve schémy v tomto rozhodnutí rozlišujú ako „schéma A" a „schéma B". Inak sa v rozhodnutí odkazuje len na „schémy".
([6]) Pozri ďalej bod A rozhodnutia, odôvodnenie 15.
([7]) Pozri ďalej bod B rozhodnutia, odôvodnenie 15.

Tieto úvery sa budú poskytovať do maximálnej výšky 35 % obratu podniku za rok 2006 a na obdobie 60 mesiacov.

Úroková sadzba uvedených úverov je sadzba poslednej emisie dvanásťmesačných gréckych štátnych dlhopisov pred začiatkom úrokového obdobia, zvýšená o 70 % plného príspevku podľa zákona č. 128/1975. Miera bonifikácie sa zaokrúhli nahor/nadol na najbližšiu štvrtinu bodu.

Treba pripomenúť, že obrat podnikov, ktoré v predchádzajúcom roku 2006 nedosiahli žiadny objem predaja alebo ktoré začali s činnosťou v období od 1. januára 2007 do 31. augusta 2007, sa určí podľa nákupov uskutočnených počas prvých šiestich mesiacov prevádzky v roku 2007 vynásobených dvoma (2), pričom sa daná suma určí po zohľadnení miery hrubého zisku na úrovni 45 %.

V prípade istiny a úroku z uvedených úverov sa záruka gréckej vlády poskytuje v súlade so zákonom č. 2322/1995 v platnom znení.

(16) Rozhodnutím č. 38600/B.1750/5-9-2007 (Ú. v. OJHR 1780/B'/5-9-2007) sa zmenil názov a text rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007). Nový názov znel Úvery na prevádzkový kapitál a iné prostriedky úverovania pre podniky a profesionálov v prefektúrach Messinia, Ilia, Arkádia, Lakónia, Eubója a v okrese Ejália v [prefektúre] Acháji. Inými slovami, z názvu právneho základu bola vypustená vedľajšia veta *„ktorí boli postihnutí požiarmi v roku 2007“*, ktorou sa odkazovalo na prijímateľov schém pomoci a tým sa zjavne obmedzovala pôsobnosť schém pomoci na prijímateľov, ktorí boli skutočne postihnutí požiarmi.

(17) Rozhodnutím č. 38600/B.1750/5-9-2007 (Ú. v. HR1780/B'/5-9-2007) sa okrem toho k prvej vete kapitoly A rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) pridala veta zvýraznená v nasledujúcom úryvku:A. Vyrovnanie dlhu

Všetky dlhy, či už ide o splatné alebo nesplatné dlhy, ktoré vznikli do 25. augusta 2007 podnikom a profesionálom **v menovaných prefektúrach, ktoré boli postihnuté** požiarmi v roku 2007, sa musia kapitalizovať a zmeniť na nový úver s obdobím odkladu v trvaní 28 mesiacov. Prvá splátka je splatná 31. decembra 2009. [s doplnením dôrazu]

(18) Kombinácia týchto dvoch zmien viedla k tomu, že požiadavka, aby v prípade škody utrpenej prijímateľmi išlo o škodu spôsobenú požiarmi v roku 2007, sa už nevzťahovala na prijímateľov, ale jednoducho na prefektúry, v ktorých boli tieto podniky zriadené a kde pôsobili, a to bez ohľadu na miesto ich sídla. Tento záver je podporený odpoveďou gréckych orgánov na otázku, ktorú položila Komisia vo svojom liste z 11. decembra 2015, a to či sa odškodnenie prijímateľom poskytovalo za škodu, ktorú utrpeli v priamom dôsledku požiarov. Grécke orgány vo svojej odpovedi z 11. februára 2016 trvali na všeobecnej a bezprecedentnej povahe požiarov, ktoré vyústili do škody spôsobených podnikom práve preto, že mali výrobné činnosti v postihnutých oblastiach.

(19) Rozhodnutie č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) bolo ďalej zmenené a doplnené ostatnými rozhodnutiami a zákonmi uvedenými v odôvodnení 9. V rozhodnutí č. 46082/B.2123/24-10-2007 (Ú. v. HR 2139/B'/2-11-2007) sa okrem iného stanovovalo, že:

a) Na konci kapitoly A [rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (GG II 1740/30-8-2007)] sa doplnia tieto odseky „Vyrovnanie dlhu“:

„Úverové inštitúcie môžu vykonávať uvedené vyrovnania bez záruky Grécka až do sumy 25 000 000 EUR na podnik. Komerčné podniky a profesionáli môžu vyrovnať sumy až do výšky 100 000 EUR.

Ak podniky požiadajú o vyrovnanie dlhov vo výške viac ako 100 000 EUR a až do výšky 25 000 000 EUR, úverovej inštitúcii, v ktorej majú najviac dlhov, sa musí na posúdenie predložiť štúdia životaschopnosti.

Ustanoveniami kapitoly A sa neupravujú tieto úvery:

— úvery podnikov/profesionálov, ktoré už boli zahrnuté do doložiek dojednaní podľa zákona č. 128/1975 v platnom znení, pokiaľ tieto podniky alebo títo profesionáli v dôsledku požiaru preukázateľne neutrpeli škodu na budovách v ich areáli, na mechanickom vybavení, surovinách alebo ich tovare. Na potvrdenie tejto škody budú musieť predložiť osvedčenie vystavené príslušnými orgánmi ich prefektúry,

— úvery podnikov/profesionálov vybrané na základe prevodu nároku na grant investičného programu na základe schém štátnej podpory,

— úvery podnikov/profesionálov, ktoré sú zahrnuté do schémy financovania, na základe ktorého sa investícia považuje za súčasť schém štátnej pomoci.“

b) Na konci kapitoly B [rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (GG II 1740/30-8-2007)] sa doplnia tieto dva odseky „Poskytnutie úverov na prevádzkový kapitál pre podniky a profesionálov“:

„Uvedené ustanovenia kapitoly B sa týkajú podnikov a profesionálov, na ktorých sa vzťahovali granty investičného programu v rámci schémy štátnej pomoci, za predpokladu, že investičný projekt bol dokončený.

Uvedené ustanovenia kapitoly A a kapitoly B sa týkajú podnikov aj profesionálov, ktorí sídlia a pôsobia v správnych jednotkách Aigio, Ακrata, Diakopto, Sympoliteia, Erineos a Aigeira okresu Ejália prefektúry Achája a v správnych jednotkách Eleios-Pronnoi a Livathos v prefektúre Kefalonia.“

(20) Rozhodnutím č. 6391/B.342/8-2-2008 (Ú. v. HR 242/B’/14-2-2008) sa zmenila suma (zo 100 000 EUR na 150 000 EUR), v prípade ktorej museli podniky, ktoré chceli opätovne prerokovať svoje dlhy, predložiť štúdiu životaschopnosti. Ďalej sa ním predĺžila lehota na predkladanie takýchto žiadostí z 31. decembra 2007 na 31. marec 2008.

(21) Rozhodnutím č. 34227/B.1123/23-7-2008 (Ú. v. HR 1548/B’/5-8-2008) sa rozšíril geografický rozsah pôsobnosti schém, ako sa opisuje v odôvodnení 25, a opäť sa predĺžila lehota pre žiadosti o účasť v schéme do 31. augusta 2008.

(22) Rozhodnutím č. 57198/B.2406/28-12-2012 (Ú. v. HR 3462/B’/28-12-2012) sa zmenili schémy tak, aby prijímatelia, ktorí nedostali štátnu záruku, mohli požiadať o pozastavenie splácania svojho dlhu na obdobie od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012. Dlžníci zodpovedali za úroky akumulované počas obdobia pozastaveného splácania. Prijímatelia mohli finančné inštitúcie požiadať o uplatnenie tohto ustanovenia do 28. februára 2013.

(23) Pokiaľ ide o podmienky na poskytnutie štátnej záruky, tieto podmienky boli podrobne opísané v rozhodnutí č. 2/54310/0025/13.09.2007 (Ú. v. HR B’ 1858/13.9.2007), ktorého príslušné časti znejú takto:

1 Grécko poskytne záruku až do výšky 80 % na reštrukturalizáciu dlhov, či už ide o splatné dlhy alebo nie, ktoré vznikli do 25. augusta 2007 a ktoré vyplývajú z úverov poskytnutých úverovými inštitúciami profesionálom a podnikom bez ohľadu na miesto ich sídla, ktoré sú zriadené a pôsobia v prefektúrach Messinia, Ilia, Arkádia, Lakónia, Eubója a v okrese Ejália v prefektúre Achája, v obciach, ktoré boli postihnuté požiarmi v roku 2007, do nového úveru, ktorý sa má splatiť v rovnakých šesťmesačných splátkach (amortizácia istiny a úroku), s obdobím odkladu od 25. augusta 2007 do 31. decembra 2009. Celé trvanie úveru v rámci tohto dojednania bude desať (10) rokov vrátane obdobia odkladu. Prvá splátka tohto úveru sa uhradí 30. júna 2010.Úroková sadzba úveru v rámci tohto dojednania je bonifikovaná a stanovená v súlade s podmienkami rozhodnutia ministra hospodárstva a financií č. 36579/B.1666/27.8.2007.

Záruka Grécka sa uplatní na 80 % vyrovnaného dlhu a úroku z daných dlhov až do výšky 20 000 000,00 EUR na podnik.

Záruka Grécka sa bude poskytovať aj [fyzickým osobám] komerčným podnikom, registrovaným členom obchodných komôr a profesionálom z týchto prefektúr, ktorých dlhy určené na reštrukturalizáciu nepresahujú sumu 100 000,00 EUR.

Úrok za obdobie odkladu sa kapitalizuje 31. decembra 2009, pričom prvá splátka úveru sa uhradí 30. júna 2010.

V prípade neuhradenia troch po sebe nasledujúcich amortizačných splátok so zodpovedajúcim úrokom alebo troch splátok istiny a úroku, ktoré vyplývajú z uvedeného dojednania, sa stáva splatnou plná suma dojednaného dlhu. Na to, aby ich zaručené pohľadávky uhradil štát, musia banky po uplynutí troch mesiacov od tretej splátky predložiť sprievodné dokumenty uvedené v rozhodnutí ministra hospodárstva a financií č. 2/478/0025/4.1.2006 (GG II 16/13.1.2006).

2. Grécko poskytne záruku vo výške 80 % na poskytnutie úverov na prevádzkový kapitál v trvaní piatich rokov vrátane obdobia odkladu profesionálom a podnikom bez ohľadu na miesto ich sídla, ktorí sú registrovaní a pôsobia v prefektúrach Messinia, Ilia, Lakónia, Eubója a v okrese Ejália v prefektúre Achája, ktoré boli postihnuté požiarmi v roku 2007.

Úroková sadzba uvedených úverov je bonifikovaná a stanovená v súlade s podmienkami rozhodnutia ministra hospodárstva a financií č. 36579/B.1666/27.8.2007.

Tieto úvery sa budú poskytovať všetkým podnikom v týchto prefektúrach až do výšky najviac 35 % obratu podniku za rok 2006 a do výšky úveru najviac 90 000,00 EUR na podnik. Obrat podnikov, ktoré v predchádzajúcom roku 2006 nedosiahli žiadny objem predaja alebo ktoré začali s činnosťou v období od 1. januára 2007 do 27. augusta 2007, sa určí podľa nákupov uskutočnených počas prvých šiestich mesiacov prevádzky v roku 2007 vynásobených dvoma (2), pričom sa daná suma určí po zohľadnení miery hrubého zisku na úrovni 45 %.

Tieto úvery sa splatia rovnakých šesťmesačných splátkach istiny a úroku s obdobím odkladu na kapitál od dátumu vyplatenia do 31. decembra 2009. Prvá splátka sa uhradí 30. júna 2010. Nebonifikovanú časť úroku v období odkladu budú uhrádzať podniky.

Tieto úvery sa budú spravovať prostredníctvom novej samostatnej dohody o úvere. V prípade uvedených úverov poskytne Grécko všetkým podnikom záruku na 80 % kapitálu a zodpovedajúceho úroku v období odkladu a riadnom období.

[…]

Požadované sprievodné dokumenty:

[…]

v) Štúdia životaschopnosti s navrhovanou fyzickou zábezpekou (len pre podniky, ktoré žiadajú o vyrovnanie dlhu v prípade sumy vyššej ako 100 000,00 EUR).

Predmetná štúdia by mala obsahovať tieto údaje:

a) celkové záväzky podniku po vyrovnaní jeho dlhu voči úverovému systému, svojim dodávateľom, poistným fondom, štátu a všeobecnému trhu, ako aj dohody o dojednaniach na splatenie uvedených záväzkov;

b) uverejnené účtovné závierky podniku za uplynulé tri roky (podniky, ktoré vedú účty typu B, musia predložiť formuláre E3 a E9 za uplynulé tri roky);

c) harmonogram peňažných tokov podniku na nasledujúce tri roky (príjmy a platby);

d) odhadované výnosy a zisky podniku na nasledujúce tri roky;

e) prevádzkový kapitál potrebný na prevádzku podniku a zdroje financovania;

f) existujúcu zábezpeku, navrhovanú reštrukturalizáciu existujúcej zábezpeky na krytie vyrovnaného dlhu a navrhovanú novú fyzickú zábezpeku za dlhy, ktoré sa majú vyrovnať (len ak dlhy presahujú 100 000,00 EUR).

B. Podniky a profesionáli v uvedených prefektúrach, ktorí žiadajú len o nový úver na prevádzkový kapitál po lesných požiaroch, musia svoje žiadosti predložiť štátnej kancelárii pre všeobecné účty, riaditeľstvo 25, sekcia D, a pripojiť tieto sprievodné dokumenty:

a) uverejnené účtové závierky podniku za uplynulé tri roky (podniky, ktoré vedú účty typu B, musia predložiť formuláre E3 a E9 za uplynulé tri roky);

b) harmonogram peňažných tokov podniku na nasledujúce tri roky (príjmy a platby);

c) odhadované výnosy a zisky podniku na nasledujúce tri roky;

d) osvedčenie o registrácii v komore v prefektúre, v ktorej má podnik sídlo (profesionáli a chovatelia dobytka musia predložiť osvedčenie o začatí činnosti vystavené miestnym daňovým úradom);

e) vyplnený a podpísaný príslušný formulár štátnej kancelárie pre všeobecné účty s názvom Posúdenie životaschopnosti podnikov, ktoré žiadajú o grécku štátnu záruku, ktorý je dostupný na jej webovom sídle (www.mof-glk.gr).

Na krytie nových úverov na prevádzkový kapitál pre všetky kategórie podnikov sa nevyžaduje poskytnutie fyzickej zábezpeky.

Žiadosti a štúdie životaschopnosti bude hodnotiť Rada pre správu a posudzovanie zodpovednosti za záruky Grécka (článok 37 zákona č. 3458/2006, GG I 94/8.5.2006) pred konečným schválením poskytnutia záruky podľa ustanovení uvedených vo vnútroštátnych právnych predpisoch a právnych predpisoch Spoločenstva (články 87 a 88 Zmluvy o ES) spolu s existujúcou a navrhovanou zábezpekou, ktorá bude plne pokrývať dlh, ktorý sa má vyrovnať (v prípade potreby).

(24) Článkom 2 odsekom 7 zákona č. 3816/2010 (Ú. v. HR 6/A'/26.1.2010) zmeneným článkom 21 odsekom 5 zákona č. 3867/2010 (Ú. v. HR 128/A'/3.8.2010) sa prijímateľom úverov získaných na základe rozhodnutia č. 2/54310/0025/13.09.2007 (Ú. v. HR B' 1858/13.9.2007) poskytlo právo požiadať do 30. augusta 2010, retroaktívne od 1. januára 2010, o dvojročné pozastavenie amortizačného splácania kapitálu so zodpovedajúcim predĺžením zmluvných podmienok úveru a s úrokovými platbami počas uvedeného pozastavenia splácania v súlade s frekvenciou úrokových platieb stanovenou v zmluve. Osobami zodpovednými za platbu úroku boli dlžníci. Rozhodnutím č. 2/22475/0025/25.04.2012 (Ú. v. HR B' 1346), ktoré bolo zmenené rozhodnutím č. 2/52027/0025/30.08.2012 (Ú. v. HR B' 2404) a rozhodnutím č. 2/1755/0025/20.02.2013 (Ú. v. HR B' 465/27.02.2013), sa umožnilo predĺženie uvedeného pozastavenia splácania od 1. januára 2012 do 31. decembra 2012 na základe žiadosti v tomto zmysle predloženej finančnej inštitúcii do 28. februára 2013. Rozhodnutím č. 2/38310/0025/14.05.2014 (Ú. v. HR B' 1262/16.05.2014) sa umožnilo ďalšie predĺženie pozastavenia splácania od 31. decembra 2013 do 31. decembra 2014, zatiaľ čo rozhodnutím č. 2/43758/0025/29.06.2015 (Ú. v. HR B' 1289/29.06.2015) sa umožnilo ďalšie pozastavenie splácania v prípade úverov končiacich po 1. januári 2017 od 31. decembra 2013 do 31. decembra 2016.

4. **Geografický rozsah pôsobnosti opatrení**

(25) Schémy pomoci sa pôvodne uplatňovali na prefektúry Messinia, Ilia, Arkádia, Lakónia, Eubója a okres Ejália v prefektúre Achája. Následne sa ich uplatňovanie rozšírilo na ďalšie obce Aigio, Akrata Diakoptou, Sumpoliteias, Erineou a Aigeiras v oblasti Aigeira v prefektúre Achája, ako aj na obce Eleiou-Pronon a Leivathous prefektúry Kefalonia, podľa rozhodnutia č. 46082/B.2123/24-10-2007 (Ú. v. HR 2139/B'/2-11-2007) a osobitne v prípade štátnych záruk podľa rozhodnutia č. 2/86490/0025/31.12.2007 (Ú. v. HR B' 2493/31.12.2007), a na obce Argalasti a Afeton, a osady Agia Paraskevi, Zormiadon, Porou a Troulou v správnom území Skiathos v prefektúre Magnesia, podľa rozhodnutia č. 34227/B.1123/23-7-2008 (Ú. v. HR 1548/B'/5-8-2008) a osobitne v prípade štátnych záruk podľa rozhodnutia č. 2/57144/0025/20.08.2008 (Ú. v. HR B' 1732/28.08.2008).

5. **Trvanie**

(26) Ministerské rozhodnutie ministra hospodárstva a financií č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007), ktorým sa zriadili schémy štátnej pomoci (s ďalšími zmenami), bolo uverejnené 30. augusta 2007 a podľa informácií predložených gréckymi orgánmi je stále v platnosti.

(27) Grécke orgány uviedli, že prijímatelia museli predložiť žiadosti do 31. decembra 2007, zatiaľ čo v prípade obcí Argalasti, Afeton a osád Agia Paraskevi, Zormiadon, Porou a Troulou v správnom území Skiathos v prefektúre Magnesia museli byť žiadosti predložené do 31. októbra 2008. Trvanie úverov v rámci schémy A (pozri odôvodnenie 14) predstavovalo 10 rokov a v rámci schémy B (pozri odôvodnenie 14) 5 rokov. Úvery sa poskytovali do 31. decembra 2010. Štátne záruky boli spojené s konkrétnymi finančnými transakciami (t. j. buď s úvermi týkajúcimi sa vyrovnania dlhu v rámci schémy A s uvedeným trvaním 10 rokov, alebo s úvermi na prevádzkový kapitál v rámci schémy B a s uvedeným trvaním 5 rokov).

6. **Odhadovaná výška údajnej pomoci**

(28) Grécke orgány Komisiu informovali, že celková výška bonifikácie úrokov poskytnutej prijímateľom predstavovala 192 771 140,81 EUR. Jeden konkrétny prijímateľ, spoločnosť Sogia Ellas a jej dcérske spoločnosti, získal bonifikáciu úrokov vo výške 8 293 527,92 EUR a tomuto podniku nebola poskytnutá žiadna štátna záruka. Pokiaľ ide o štátne záruky, grécke orgány uviedli, že celková výška úverov dosiahla 146 969 403,78 EUR, pričom celková výška so zárukou Grécka predstavovala 117 575 523,04 EUR. Grécke orgány Komisiu informovali, že úverové inštitúcie už zaslali žiadosti na výzvu na uplatnenie záruky za 396 úverov (zodpovedajúcich 298 prijímateľom) v celkovej výške 55 233 316,43 EUR. Grécke orgány konštatovali, že zo 76 výziev, ktoré boli posúdené v čase predkladania informácií vo februári 2018, bola štátna záruka aktivovaná v 62 prípadoch a Grécko tak úverovým inštitúciám vyplatilo sumu 6 836 810,80 EUR. Tieto výpočty sú predbežné, keďže grécke orgány stále spracúvajú informácie na účely potvrdenia konečných prijímateľov a súm.

7. **Prijímatelia**

(29) Zdá sa, že schémy pomoci sú otvorené okrem iného ([8]) pre všetky podniky pôsobiace v oblasti výroby, spracovania a odbytu poľnohospodárskych výrobkov uvedených v prílohe I k ZFEÚ, ako aj v lesnom hospodárstve, pokiaľ sú zriadené a pôsobia (bez ohľadu na miesto ich sídla) v jednej z oblastí, na ktoré možno uplatniť dané schémy pomoci (pozri odôvodnenie 15).

(30) Grécke orgány predbežne odhadli počet prijímateľov bonifikácie úrokov na 3 773 podnikov (vrátane spoločnosti Sogia Ellas a jej dcérskych spoločností) a počet prijímateľov štátnych záruk na 746 podnikov.

8. **Oprávnené náklady**

(31) Zdá sa, že oprávnenými nákladmi boli prevádzkové náklady podnikov zriadených a pôsobiacich (bez ohľadu na miesto ich sídla) v jednej z oblastí, v prípade ktorých možno dané schémy pomoci uplatniť. Ak tieto podniky nevykonávali hospodársku činnosť, boli zo schém vylúčené. Ak mali podniky viac ako jednu výrobnú jednotku, mohli v rámci týchto schém získať pomoc v súvislosti s činnosťou tých výrobných jednotiek, ktoré boli zriadené a prevádzkované v postihnutých oblastiach. Najmä v súvislosti so schémou B mohli prijímatelia získať úvery až do výšky 35 % obratu svojej výrobnej jednotky zriadenej a prevádzkovanej v postihnutých oblastiach, bez ohľadu na miesto sídla podniku.

9. **Forma pomoci a intenzita pomoci**

(32) Pomoc sa poskytuje formou štátnych záruk a bonifikácie úrokov. Štátne záruky sa uplatňovali na 80 % úveru vrátane príslušných úrokov. Pokiaľ ide o bonifikáciu úrokov, v prípade opätovne prerokovaných úverov pomoc predstavovala 100 % počas obdobia odkladu a 50 % po zvyšok trvania úveru. V prípade nových úverov sa bonifikácia úrokov pohybovala od 30 % do 100 %, ako sa opisuje v odôvodnení 15.

III. **POCHYBNOSTI, KTORÉ VZNIESLA KOMISIA V ROZHODNUTÍ O ZAČATÍ KONANIA**

1. **Existencia pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ**

(33) S cieľom postupovať štruktúrovane pri posudzovaní toho, či dotknuté schémy spĺňali podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ, Komisia analyzovala dva nástroje využívané v každom z nich samostatne: bonifikáciu úrokov na jednej strane a záruku štátu na druhej strane.

([8]) V právnych základoch sa nestanovilo žiadne obmedzenie týkajúce sa odvetvia poľnohospodárstva.

Bonifikácia úrokov

(34) Bonifikácia úrokov poskytovaná Gréckom na základe rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007)v znení následných zmien a doplnení spĺňala všetky podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Táto bonifikácia poskytnutá Gréckom predstavovala jasnú výhodu, keďže vďaka nej sa cena úveru výrazne znížila a v niektorých prípadoch a v prípade niektorých období bol tento úver dokonca bezúročný, ako sa podrobne opisuje v odôvodnení 15.

(35) Okrem toho bola splnená aj podmienka selektívnosti, keďže prijímatelia boli obmedzení na podniky s prevádzkarňami v zemepisných oblastiach postihnutých požiarmi v roku 2007, ako sa stanovuje v odôvodnení 25.

(36) Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa narušenia hospodárskej súťaže, podľa judikatúry Súdneho dvora na možné narušenie hospodárskej súťaže poukazuje samotná skutočnosť, že poskytnutím hospodárskej výhody, ktorú by podnik inak nezískal pri obvyklom vykonávaní svojho podnikania, sa posilní jeho konkurenčné postavenie v porovnaní s inými konkurenčnými podnikmi ([9]). V aktuálnom prípade bolo konkurenčné postavenie prijímateľov posilnené hospodárskym prínosom vnútroštátneho opatrenia, toto opatrenie teda zodpovedalo za narušenie hospodárskej súťaže. Pomoc podniku má podľa všetkého vplyv na obchod medzi členskými štátmi, ak daný podnik pôsobí na trhu, ktorý je otvorený obchodu vnútri Únie ([10]). Prijímatelia dotknutej pomoci pôsobili na vysoko konkurenčnom trhu s poľnohospodárskymi výrobkami a v lesnom hospodárstve. Podľa judikatúry Súdneho dvora okrem toho neexistuje žiadna prahová hodnota alebo percentuálny podiel, pod úrovňou ktorých je možné obchod medzi členskými štátmi považovať za neovplyvnený – dokonca ani pomerne malá výška pomoci alebo pomerne malá veľkosť podniku *a priori* neznamená, že obchod medzi podnikmi nemohol byť ovplyvnený ([11]). V poľnohospodárstve a v lesnom hospodárstve existuje významný obchod vnútri Únie. Týmto opatrením bol preto ovplyvnený obchod medzi členskými štátmi.

(37) Preto sa zdalo, že v súvislosti s bonifikáciou úrokov boli splnené všetky podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

Štátna záruka

(38) Rozhodnutím č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) v znení následných zmien a doplnení Grécko rozhodol aj o poskytnutí svojej záruky podnikom, ktoré majú prevádzkarne v zemepisných oblastiach postihnutých požiarmi v roku 2007. Podmienky, na základe ktorých sa táto záruka poskytovala, boli podrobnejšie stanovené rozhodnutím č. 2/54310/0025/13.09.2007 (Ú. v. HR B' 1858/13.9.2007) v znení následných zmien a doplnení. Ako sa uvádza v oddiele 2.1 oznámenia Komisie o zárukách ([12]), všeobecné kritéria článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa uplatňujú aj na záruky. Záruky, ktoré poskytuje priamo štát, môžu skutočne predstavovať štátnu pomoc. Prínosom štátnej záruky je, že riziko spojené s touto zárukou znáša štát. Za toto riziko by sa mal obvykle uhradiť náležitý poplatok. Keď sa štát takéhoto poplatku zriekne, znamená to prínos pre podnik, ktorému sa štátna záruka poskytuje, ako aj odčerpanie prostriedkov štátu. V aktuálnom prípade sa preto záruka poskytovala z prostriedkov štátu. V oznámení Komisie o zárukách sa ďalej špecifikuje, že aj keď sa ukáže, že štát v rámci záruky nikdy nevykonal žiadne platby, štátna pomoc môže napriek tomu existovať.

(39) Prínos získaný pomocou záruky v rámci schém je zjavný. Ako sa uvádza v oddiele 2.3 oznámenia Komisie o zárukách, ak dlžník nemusí uhrádzať poplatok, alebo uhrádza nízky poplatok, získava výhodu. Okrem toho v porovnaní so situáciou bez záruky umožňuje štátna záruka dlžníkovi získať lepšie finančné podmienky úverov, než sú podmienky obvykle dostupné na finančných trhoch.

([9]) Pozri okrem iného rozsudok Súdneho dvora z 19. septembra 2000, *Nemecko/Komisia*, vec C-156/98, EU:C:2000:467, bod 30; rozsudok zo 17. septembra 1980, *Philip Morris Holland BV/Komisia*, vec C-730/79, EU:C:1980:209.

([10]) Rozsudok Súdneho dvora z 13. júla 1988, *Francúzska republika/Komisia*, vec C-102/87, EU:C:1988:391.

([11]) Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark Trans GmbH*, vec C-280/00, EU:C:2003:415, bod 81.

([12]) Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk, Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 1. Týmto oznámením sa nahradilo oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o štátnej pomoci vo forme záruk 2000/C 71/07, ktoré bolo uplatniteľné do 31. decembra 2009.

(40) Skutočnosť, že prijímatelia v schéme A museli poskytnúť zábezpeky, ak ich opätovne prerokovaný dlh presiahol 100 000,00 EUR (pozri odôvodnenie 23), nemá vplyv na zistenie, že dokonca aj v týchto prípadoch existoval v rámci poskytnutých štátnych záruk prvok pomoci. Príslušné pripomienky Komisie uvedené v rozhodnutí 2012/320/EÚ ([13]), ktoré podporil Všeobecný súd vo svojom rozsudku vo veci T-150/12 ([14]), sa vzťahovali aj na tento prípad. Teda aj vtedy, ak prijímatelia poskytli zábezpeky, štátna záruka predstavovala pomoc, keďže v právomoci štátu bolo rozhodovať o tom, či sa práva udelené na základe dohôd o zábezpeke využijú v prípade, že prijímatelia nedokázali dané úvery splácať. Bolo to tak, keďže v právnom základe schém zrejme neexistovalo nijaké ustanovenie, ktorým sa stanovovala automatická aktivácia dohôd o zábezpeke, ak prijímatelia nedokázali úvery splácať. Okrem toho nebolo jasné, či sa zábezpekou musela vo všetkých prípadoch zaisťovať plná výška úveru. Takisto nebolo jasné, či zábezpeka zohrávala nejakú úlohu pri výpočte uplatniteľného poplatku (ak vôbec nejaký existoval).

(41) V oddiele 3.4. oznámenia Komisie o zárukách sa uvádza zoznam podmienok, ktorých kumulatívnym splnením by sa vylúčila prítomnosť štátnej pomoci. Dotknuté opatrenie podľa všetkého nespĺňalo všetky tieto podmienky. Predmetné schémy neboli podľa všetkého uzavreté pre dlžníkov vo finančných ťažkostiach, ako sa vyžaduje podľa oddielu 3.4 písm. a) oznámenia Komisie o zárukách. Grécke orgány tvrdili, že podniky v ťažkostiach boli zo schém vylúčené, keďže podniky museli pred získaním štátnej záruky predložiť štúdie životaschopnosti. Na základe znenia rozhodnutia č. 2/54310/0025/13.09.2007 (Ú. v. HR B' 1858/13.9.2007) sa však povinnosť predložiť štúdiu životaschopnosti uplatňovala len na podniky, ktoré žiadali o reštrukturalizáciu dlhu v prípade sumy vyššej ako 100 000,00 EUR, ako sa uvádza v odôvodnení 23. Preto sa zdalo, že v prípade iných prijímateľov v rámci schémy A, ani v prípade všetkých prijímateľov v rámci schémy B nedošlo k žiadnemu vylúčeniu podnikov v ťažkostiach. Na základe svojho zdôvodnenia v odôvodneniach 88 a 89 rozhodnutia Komisie 2012/307/EÚ ([15]), Komisia okrem toho nemohla tento argument akceptovať vzhľadom na uvedené ministerské rozhodnutie. V tomto rozhodnutí sa uvádzalo, že štúdia životaschopnosti bude zahŕňať „celkové záväzky podniku po vyrovnaní jeho dlhu voči úverovému systému, svojim dodávateľom, poistným fondom, štátu a všeobecnému trhu, ako aj dohody o dojednaniach na splatenie uvedených záväzkov". Nebolo teda možné vylúčiť, že pomoc sa poskytla podnikom v ťažkostiach, keďže v samotnej štúdii životaschopnosti sa zohľadňovala reštrukturalizácia dlhu na základe schémy A. Inými slovami, štúdia životaschopnosti sa sústredila na perspektívnu životaschopnosť prijímateľov po reštrukturalizácii ich dlhu na základe schémy A. Z toho vyplýva, že žiadatelia mohli byť v čase štúdie v ťažkostiach, ale napriek tomu mohli získať prístup do schémy A, pretože po prijatí pomoci sa predpokladalo potenciálne prinavrátenie jeho životaschopnosti.

(42) V súvislosti s oddielom 3.4 písm. d) oznámenia Komisie o zárukách navyše nebolo jasné, či prijímatelia uhrádzali určitý poplatok, a ak áno, na základe čoho sa tento poplatok vypočítal, aby odzrkadľoval trhovú cenu za každú záruku. V právnych základoch schém nie sú žiadne odkazy na výpočet, pričom grécke orgány vo svojich listoch uvedených v odôvodnení 2 neuviedli ako podmienku na poskytnutie štátnych záruk povinnosť zaplatiť poplatok. Existovali tak pochybnosti, či podmienky schémy boli založené na realistickom posúdení rizika, aby sa možnými poplatkami zaplatenými prijímateľmi so všetkou pravdepodobnosťou zabezpečilo jej samofinancovanie.

(43) Preto sa zdalo, že sa neuskutočnilo žiadne riadne a priebežné hodnotenie aspektu samofinancovania schémy ani ročné preskúmanie primeranosti úrovne poplatkov (ak vôbec nejaké existovali), ani ich potenciálna úprava tak, aby mala schéma aj naďalej samofinancujúci charakter. Tieto prvky sa v právnych základoch vôbec nespomínali. Preto neboli splnené ani podmienky uvedené v oddiele 3.4 písm. e) oznámenia Komisie o zárukách.

([13]) Rozhodnutie Komisie 2012/320/EÚ z 25. januára 2012 o pomoci Grécka poskytnutej pestovateľom obilnín a obilninárskym družstvám [SA.27354 (C 36/10) (ex NN 3/10, ex CP 11/09) (Ú. v. EÚ L 164, 23.6.2012, s. 10!.

([14]) Rozsudok Všeobecného súdu z 9. apríla 2014, *Grécko/Komisia*, vec T-150/12, EU:T:2014:191, body 82 – 85.

([15]) Rozhodnutie Komisie 2012/307/EÚ z 19. októbra 2011 o schémach štátnej pomoci, ktoré Grécko zaviedlo vo forme reštrukturalizácie dlhov v okresoch Kastoria, Evia, Florina, Kilkis, Rodopy, Evros, Xanthi a Dodekanézy, ako aj na ostrovoch Lesbos, Samos a Chios [C 23/04 (ex NN 153/03), C 20/05 (ex NN 70/04) a C 50/05 (ex NN 20/05) (Ú. v. EÚ L 153, 14.6.2012, s. 16).

(44) Okrem toho opäť existovali pochybnosti, že v prípade, ak sa v rámci týchto schém účtovali poplatky za štátne záruky, tieto poplatky v súlade s oddielom 3.4 písm. f) oznámenia Komisie o zárukách pokrývali bežné riziká súvisiace s poskytnutím záruky, administratívne náklady schémy a ročnú odmenu za zodpovedajúci kapitál, i keď tento ešte vôbec neexistoval alebo bol poskytnutý len čiastočne. Preto bolo sporné, či boli poplatky v súlade s trhovými cenami.

(45) Navyše sa ukazovalo, že v schémach neboli určené oprávnené spoločnosti podľa ratingu, čo je podmienka transparentnosti podľa oddielu 3.4 písm. g) oznámenia Komisie o zárukách.

(46) Vo fáze rozhodnutia o začatí konania neexistoval nijaký prvok, z ktorého by vyplývalo, či boli v prípade dotknutých schém uplatniteľné možnosti stanovené v oddiele 3.5 oznámenia Komisie o zárukách na použitie poplatkov safe-harbour v schémach záruk pre MSP alebo použitie paušálnych poplatkov v schémach záruk pre MSP. Nebolo možné vylúčiť, že MSP mali prospech z týchto schém.

(47) Komisia preto nemohla vylúčiť prítomnosť štátnej pomoci na základe podmienok oddielu 3.4 oznámenia o zárukách. Naopak, štátne záruky týchto opatrení predstavovali štátnu pomoc, keďže spĺňali príslušné podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(48) V súvislosti pripísateľnosťou opatrení štátu bolo zrejmé, že štátne záruky poskytlo Grécko.

(49) V rozhodnutí o začatí konania Komisia konštatovala, že podľa rozhodnutia č. 2/54310/0025/13.09.2007 (Ú. v. HR B' 1858/13.9.2007) bola za hodnotenie všetkých žiadostí pred poskytnutím štátnych záruk zodpovedná Rada pre správu a posudzovanie zodpovednosti za záruky Grécka ([16]). Jej opatrenie bolo teda pripísateľné štátu a grécke orgány nemohli argumentovať tým, že štátne záruky sa mohli zrušiť *ex tunc*, pretože niektoré podmienky na ich poskytnutie v čase ich poskytnutia neexistovali.

(50) Pokiaľ ide o zapojenie štátnych prostriedkov, štátne záruky umožňovali, aby riziká spojené so zárukami znášal štát. Týmito štátnymi zárukami boli preto ohrozené prostriedky štátu, keďže ich uplatnenie sa malo uhrádzať zo štátneho rozpočtu. Navyše každá záruka, ktorá nebola riadne zaplatená, znamenala pre štát stratu finančných prostriedkov. V právnych základoch na poskytovanie štátnych záruk sa nestanovoval žiadny poplatok, ktorý mali platiť prijímatelia. Na základe informácií, ktoré mala Komisia k dispozícii v čase rozhodnutia o začatí konania, sa zdá, že podniky, ktoré využívali záruky, neplatili nijaké poplatky, tieto záruky teda neboli riadne splatené.

(51) Keďže na základe dostupných informácií podniky, ktoré mali prospech zo záruk, nemuseli platiť poplatok (ak vôbec nejaký existoval) rovnajúci sa poplatku, aký by mohol za poskytnutie takejto záruky požadovať súkromný subjekt v trhovom hospodárstve, získali výhodu. Okrem toho nebolo možné vylúčiť, že niektorí prijímatelia nemohli alebo by nemohli získať na trhu žiadnu záruku alebo úver (za akýkoľvek poplatok alebo úrokovú sadzbu), pričom v takomto prípade ich výhodou bola alebo by bola suma, ktorú skutočne pokrývala štátna záruka.

(52) V súvislosti so selektívnosťou, narušením hospodárskej súťaže a vplyvom na obchod sa uplatňovali rovnaké aspekty, ako sa opisuje v odôvodneniach 35 a 36. Tieto podmienky sú teda takisto splnené.

(53) V čase rozhodnutia o začatí konania sa preto zdalo, že v prípade štátnej záruky za úvery boli splnené podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

2. **Neoprávnenosť schém pomoci**

(54) Vzhľadom na skutočnosť, že opatrenia už boli vykonané bez predchádzajúceho oznámenia Komisii, pomoc poskytnutá v rámci týchto schém bola neoprávnenou pomocou v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia Rady (EÚ) 2015/1589 ([17]).

([16]) Grécke orgány to opätovne uviedli vo svojom liste z 11. februára 2016.

([17]) Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 24.9.2015, s. 9).

3. **Zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom**

(55) Po skonštatovaní, že schémy predstavovali štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, bolo potrebné posúdiť, či by bolo možné túto pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 alebo článku 107 ods. 3 ZFEÚ.

(56) Grécko sa odvolalo na možnú zlučiteľnosť podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

(57) Geografická uplatniteľnosť schém je obmedzená na oblasti postihnuté rozsiahlymi požiarmi, ktoré podľa gréckych orgánov možno klasifikovať ako prírodnú katastrofu. Komisia považovala prírodné požiare za prírodné katastrofy, pričom dospela k záveru, že požiare, ktoré majú za následok rozsiahle straty, predstavujú mimoriadne udalosti. Tento rozdiel nemal na posudzovanie nijaký vplyv, keďže prírodné katastrofy aj mimoriadne udalosti sa majú posudzovať v rámci tej istej výnimky v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ ako pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami.

(58) Keďže dotknuté schémy pomoci boli neoznámenou pomocou, na uplatnenie výnimky v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ bolo nevyhnutné, aby boli v súlade s pravidlami štátnej pomoci platnými v čase poskytnutia pomoci. Podľa informácií, ktoré poskytli grécke orgány, dotknuté schémy fungovali od 25. augusta 2007. Zlučiteľnosť dotknutých schém s vnútorným trhom sa preto skúmala vzhľadom na pravidlá štátnej pomoci uplatniteľné v tomto období. Išlo o usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013 (ďalej len „usmernenia na roky 2007 – 2013“) ([18]), a najmä oddiel V.B.2 pre poľnohospodárstvo a oddiel VII pre lesné hospodárstvo.

(59) Vzhľadom na pochybnosti uvedené v odôvodnení 40, ktoré súviseli s tým, či boli v dotknutých schémach vylúčené podniky v ťažkostiach, Komisia poskytla objasnenie vo fáze rozhodnutia o začatí konania. Pomoc pre podniky v ťažkostiach by sa mohla považovať za zlučiteľnú, len keby spĺňala podmienky usmernení Komisie o pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu (ďalej len „usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii“), ([19]) ktoré boli uplatniteľné v čase poskytnutia pomoci v rámci dotknutých schém. Jedinou výnimkou v prípade pomoci pre podniky v ťažkostiach bola pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, na ktorú sa usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii nevzťahovali, ako sa uvádza v bodoch 19 a 20 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii. Z toho vyplýva, že v nasledujúcom oddiele *Pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami* sa skúmajú všetky podniky bez ohľadu na ich životaschopnosť v čase poskytnutia pomoci, zatiaľ čo oddiel *Pomoc na podporu alebo uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych oblastí* je rozdelený na zdravé podniky na jednej strane a podniky v ťažkostiach, na ktoré sa uplatňujú usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii, na druhej strane.

Pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami

(60) V súvislosti s pomocou poskytnutou v poľnohospodárstve musela Komisia overiť existenciu prírodnej katastrofy alebo mimoriadnej udalosti, na ktorú sa odvolávalo s cieľom odôvodniť poskytnutie pomoci, a to, či boli splnené tieto kumulatívne podmienky v oddiele V.B.2 usmernení na roky 2007 – 2013:

a) škoda, za ktorú sa poskytla náhrada, bola preukázaným priamym dôsledkom prírodnej katastrofy alebo mimoriadnej udalosti;

b) pomoc neviedla k nadmernej náhrade škody spôsobenej prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou, pričom na tento účel by sa mala škoda posúdiť čo najpresnejšie, zatiaľ čo náhrada vyplývajúca z tohto posúdenia by sa mala vypočítať na úrovni jednotlivého prijímateľa, pričom by sa od danej sumy pomoci odpočítať všetky platby, ktoré sú splatné, napríklad platby v rámci poistenia.

([18]) Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006, s. 1.

([19]) Oznámenie Komisie Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach (Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2). Platnosť prvýkrát predĺžená do 9. októbra 2012 (Ú. v. EÚ C 156, 9.7.2009, s. 3), a potom do 31. júla 2014 (Ú. v. EÚ C 296, 2.10.2012, s. 3).

(61) V právnom základe skúmaných schém sú určené oblasti postihnuté požiarmi. Keďže Komisia vo svojich právnych nástrojoch týkajúcich sa štátnej pomoci systematicky zastávala názor, že prírodné požiare sú prírodnými katastrofami, zatiaľ čo požiare, ktoré majú za následok rozsiahle straty, sú mimoriadnymi udalosťami v zmysle článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ ([20]), by bolo možné podniky, ktoré utrpeli škodu v dôsledku dotknutých požiarov, bez ohľadu na to, či sa právne posúdia ako prírodné katastrofy alebo mimoriadne udalosti, klasifikovať ako prijímateľov pomoci v prípade škody, ktorá vznikla ako priamy dôsledok rovnakých udalostí.

(62) V dotknutých schémach však nebolo stanovené nijaké vymedzenie škody a nestanovilo sa nijaké prepojenie medzi pomocou a škodou, ktorá vznikla v dôsledku požiarov. Jediným prepojením medzi prijímateľmi a požiarmi bola skôr skutočnosť, že títo prijímatelia boli bez ohľadu na svoje sídlo usadení a pôsobiaci v jednej zo zemepisných oblastí postihnutých požiarmi. Vyplynulo to z odpovede gréckych orgánov citovanej v odôvodnení 18. Prijímatelia preto vôbec nemuseli utrpieť škodu, a ak áno, podľa právneho základu schém pomoci sa nevyžadovalo, aby bola takáto škoda priamo spôsobená požiarmi ([21]).

(63) Ako vyplýva z príslušného výňatku citovaného v odôvodnení 19, na absenciu priameho prepojenia medzi vzniknutou škodou (ak vôbec nejaká existovala) a požiarmi, ktoré je podmienkou na poskytnutie pomoci, okrem toho poukazuje táto zmena rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) rozhodnutím č. 46082/B.2123/24-10-2007 (Ú. v. HR 2139/B'/2-11-2007). Touto zmenou sa z uplatňovania kapitoly A rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) vylúčili existujúce úvery, ktoré už boli dojednané v minulosti, najmä pokiaľ ide o vyrovnanie dlhu s bonifikáciou úroku. Uvádzala sa v ňom len výnimka pre podniky, ktoré „preukázateľne utrpeli škodu v dôsledku požiaru, a to na budovách v ich areáli, na mechanickom vybavení, na surovinách alebo ich tovare. Na potvrdenie takejto škody museli predložiť osvedčenie vystavené príslušnými orgánmi ich prefektúry." Ak by však vo všeobecnom rámci schémy existovalo priame prepojenie medzi škodou a požiarmi, tento výňatok by nemal nijaký zmysel, keďže všetci prijímatelia by v podstate museli utrpieť škodu priamo spôsobenú požiarmi. Naopak, z tejto zmeny možno teda vyvodiť jediný logický záver, že nie všetci prijímatelia museli utrpieť škodu spôsobenú požiarmi.

(64) Okrem toho právne základy schém podľa všetkého neobsahovali nijakú metódu na čo najpresnejšie posúdenie škody, ktorú podniky utrpeli ako priamy dôsledok požiarov. Neurčovali sa v nich ani oprávnené náklady na základe takejto škody. V odôvodnení 62 sa už uvádzala skutočnosť, že v schémach sa nestanovuje žiadne priame prepojenie medzi požiarmi a škodou, ktorú skutočne spôsobili prijímateľom. Namiesto toho, ako sa cituje v odôvodnení 15, bola napokon výška pomoci určená na základe výšky úveru, na ktorý sa poskytla bonifikácia úroku a štátna záruka. Výška samotného úveru sa však v prípade schémy A ponechala otvorená. V prípade schémy B bola určená na základe obratu každého podniku.

(65) Okrem toho sa v schémach podľa všetkého nestanovoval žiadny mechanizmus na monitorovanie kumulácie pomoci v rámci týchto schém s pomocou poskytovanou v rámci iných schém s cieľom predísť akejkoľvek nadmernej náhrade škody, ktorú jednotliví prijímatelia utrpeli v dôsledku dotknutých požiarov. Okrem toho v prípade, ak podnik skutočne utrpel škodu spôsobenú požiarmi, schémy neobsahovali ustanovenia na vylúčenie pomoci v prípade platieb, ktoré sú splatné v prípade tej istej škody, napríklad platieb v rámci poistenia.

(66) V súvislosti s pomocou poskytovanou v lesnom hospodárstve sa rozlišovalo medzi štátnou pomocou na ochranu, zlepšenie, rozvoj a zachovanie lesov z dôvodu ekologickej, ochrannej a rekreačnej funkcie lesov a štátnou pomocou pre lesy využívané na komerčné účely. V súvislosti s prvou skupinou sa v oddiele VII usmernení na roky 2007 – 2013 uvádza možnosť schválenia štátnej pomoci na obnovu lesov poškodených okrem iného požiarom. V súlade s touto politikou sa v bode 174 písm. c) usmernení na roky 2007 – 2013 uvádzalo, že by sa nemala akceptovať žiadna pomoc na komerčný výrub alebo zalesnenie po výrube alebo na vytváranie a udržiavanie akejkoľvek výsadby s nepreukázaným environmentálnym alebo rekreačným prínosom. Naopak, zlučiteľnosť pomoci pre lesy využívané na komerčné účely sa musela posudzovať priamo podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, keďže v tejto súvislosti neexistovali nijaké uplatniteľné usmernenia Komisie.

([20]) Pojem „požiare, ktoré majú za následok rozsiahle straty," bol vymedzený ako „mimoriadna udalosť" v bode 122 usmernení na roky 2007 – 2013.

([21]) Pozri v tejto súvislosti rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, *Grécko/Komisia*, vec C-278/00, EU:C:2004:239, kde súd rozhodol, že: „len hospodárske znevýhodnenie priamo spôsobené prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami má nárok na náhradu, ktorá je stanovená daným ustanovením" (bod 82) a „poskytnutie pomoci s takýmto širokým rozsahom nie je možné považovať za pomoc určenú na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami" (bod 85).

(67) Pokiaľ ide o pomoc pre lesy nevyužívané na komerčné účely, v súlade s bodom 175 písm. a) usmernení na roky 2007 – 2013 bolo potrebné preukázať, že pomoc priamo prispievala k zachovaniu alebo obnove ekologickej, ochrannej a rekreačnej funkcie lesov, biodiverzity a zdravého lesného ekosystému. Môže to byť prípad, keď sa pomoc poskytuje s cieľom naplánovať a realizovať obnovu lesov poškodených požiarom, ak hlavným cieľom takýchto opatrení je prispieť k zachovaniu alebo obnove lesného ekosystému a biodiverzity alebo tradičnej krajiny. Žiadnu pomoc však nemožno poskytnúť na výrub, ktorého prvotným účelom je komerčná ťažba dreva, ani na zalesnenie, kde sa vyrúbané stromy nahrádzajú rovnocennými druhmi. Z dôvodu chýbajúceho prepojenia medzi pomocou a škodou spôsobenou požiarmi mala Komisia pochybnosti, či boli tieto podmienky splnené vo všetkých prípadoch pomoci v rámci týchto schém, ktorá bola poskytnutá v prípade lesov nevyužívaných na komerčné účely. Komisia mala zároveň pochybnosti, či hlavným cieľom takejto pomoci bola obnova lesného ekosystému a biodiverzity alebo tradičnej krajiny, keďže právne základy schém pomoci neobsahovali žiadne ustanovenia v tomto zmysle.

(68) Ako bolo uvedené, pomoc pre lesy využívané na komerčné účely sa musí posudzovať priamo podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. V súlade s rozhodovacími postupmi Komisie ([22]) musí škoda, v prípade ktorej sa poskytuje pomoc, predstavovať preukázaný priamy dôsledok daného poškodenia. Pomoc nesmie viesť k nadmernej náhrade škody. Pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami Pomoc na prijímateľa je vo všetkých formách obmedzená vzniknutou majetkovou škodou. Posúdenie splnenia týchto podmienok v odôvodneniach 62 – 65 v prípade odvetvia poľnohospodárstva sa v prípade odvetvia lesného hospodárstva napriek tomu uplatňovalo *mutatis mutandis*. Komisia mala zároveň pochybnosti o existencii priameho prepojenia medzi škodou a požiarmi, ako aj o predchádzaní vyplácania nadmernej náhrady. A napokon, právnymi základmi schém sa daná pomoc zrejme neobmedzovala na vzniknutú majetkovú škodu.

(69) Vzhľadom na tieto pripomienky Komisia v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 67 rozhodnutia o začatí konania) konštatovala, že informácie poskytnuté gréckymi orgánmi nepotvrdzovali argumentáciu, že skúmané schémy boli vzhľadom na svoju povahu a prevádzkové opatrenia určené na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami. Komisia tak mala vážne pochybnosti, či boli zlučiteľné s článkom 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

Pomoc na podporu alebo uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych oblastí

(70) V rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 68 rozhodnutia o začatí konania) nebolo možné vylúčiť, že podniky získali pomoc v rámci dotknutých schém bez toho, aby boli postihnuté požiarmi, a že takáto pomoc bola preto nezlučiteľná s pravidlami štátnej pomoci podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Zlučiteľnosť bolo preto potrebné analyzovať aj vzhľadom na článok 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

(71) Podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ možno pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak sa zistí, že pomáha pri rozvoji určitých hospodárskych činností alebo určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že táto pomoc nepriaznivo neovplyvní podmienky obchodu tak, že by to bolo v rozpore so spoločným záujmom. Grécke orgány nepoužili argument, že dotknuté schémy štátnej pomoci patrili do pôsobnosti článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

(72) Vo fáze rozhodnutia o začatí konania podľa všetkého neexistoval vhodný právny základ pre štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ pre zdravé podniky. Pomoc poskytovaná v rámci schém štátnej pomoci bola podľa všetkého prevádzkovou pomocou, ktorá nebola zlučiteľná so ZFEÚ.

([22]) Pozri napríklad: Štátna pomoc N 235a/2010 – Poľsko, Schéma pomoci na náhradu škody spôsobenej povodňami v Poľsku v máji a júni 2010 (mimo rozsahu pôsobnosti prílohy I k ZFEÚ a časť odvetvia lesného hospodárstva, na ktorú sa nevzťahujú usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013) (Ú. v. EÚ C 283, 20.10.2010, s. 2).

(73) S osobitným zreteľom na podniky v ťažkostiach a vzhľadom na pochybnosti uvedené v odôvodnení 40 v súvislosti s tým, či niektorí z prijímateľov boli podnikmi v ťažkostiach, Komisia skúmala, či by bolo možné danú pomoc považovať za zlučiteľnú v rámci uplatniteľného nástroja práva Únie k dátumu poskytnutia pomoci. Podľa bodu 145 usmernení na roky 2007 – 2013, ako aj bodov 19 a 20 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii sa pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu podnikov v ťažkostiach v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva bude posudzovať v súlade s usmerneniami o záchrane a reštrukturalizácii. Posudzovanie nebolo obmedzené na schémy pomoci pre MSP z rovnakých dôvodov, ako sa uvádza v odôvodnení 46.

(74) Podľa bodu 15 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii predstavuje pomoc na záchranu podniku v ťažkostiach krátkodobú úľavu nepresahujúcu šesť mesiacov. V prípade dotknutých schém pomoci sa zdalo, že schéma A trvá desať rokov a schéma B päť rokov, ako sa uvádza v odôvodnení 15. Pomoc poskytovanú v rámci týchto schém preto nebolo možné považovať za pomoc na záchranu.

(75) Podľa bodu 17 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii bude reštrukturalizácia založená na uskutočniteľnom, koherentnom a ďalekosiahlom pláne na obnovu dlhodobej životaschopnosti podniku. Reštrukturalizácia obyčajne zahŕňa jeden alebo niekoľko nasledujúcich prvkov: reorganizáciu a racionalizáciu aktivít podniku na efektívnejšej báze, a to štandardne s upustením od stratových činností, reštrukturalizáciu takých existujúcich aktivít, pri ktorých možno opäť zvýšiť ich konkurencieschopnosť, a prípadne diverzifikáciu nasmerovanú na nové a životaschopné aktivity. Finančnú reštrukturalizáciu (kapitálové injekcie, zníženie dlhov) musí obvykle sprevádzať fyzická reštrukturalizácia. Reštrukturalizačné operácie v rámci rozsahu usmernení o záchrane a reštrukturalizácii však nemôžu byť obmedzené na finančnú pomoc určenú na náhradu minulých strát bez toho, aby sa pozornosť venovala príčinám uvedených strát.

(76) Podľa bodu 35 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii sa plánom na reštrukturalizáciu, ktorého trvanie musí byť čo najkratšie, musí obnoviť dlhodobá životaschopnosť podniku v rámci prijateľnej časovej lehoty a na základe realistických predpokladov v súvislosti s budúcimi prevádzkovými podmienkami, pričom súčasťou reštrukturalizácie musí byť upustenie od aktivít, ktoré by boli aj po reštrukturalizácii naďalej štrukturálne stratové.

(77) Podľa bodov 38 a 39 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii sa musia prijať kompenzačné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa čo najviac zmiernili negatívne účinky na obchodné podmienky, a tak pozitívne účinky prevažovali nad nepriaznivými. Tieto opatrenia môžu zahŕňať rozdelenie aktív, zníženie kapacity alebo obmedzenie prítomnosti na trhu a zníženie vstupných prekážok na dotknutých trhoch.

(78) Podľa bodu 45 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii musí byť v záujme obmedzenia deformačného účinku výška pomoci alebo forma, v akej sa táto pomoc poskytuje, taká, aby sa zabránilo tomu, že sa podniku poskytne hotovostný prebytok, ktorý by sa mohol použiť na agresívne aktivity, ktoré deformujú trh a nesúvisia s procesom reštrukturalizácie, pričom by sa na financovanie nových investícií, ktoré nemajú kľúčový význam z hľadiska obnovy životaschopnosti podniku, nemala použiť žiadna časť danej pomoci.

(79) Vo fáze rozhodnutia o začatí konania podľa všetkého neexistoval žiadny plán na reštrukturalizáciu (v zmysle usmernení o záchrane a reštrukturalizácii) súvisiaci s akýmkoľvek z opatrení, a preto nebolo možné analyzovať súlad s usmerneniami o záchrane a reštrukturalizácii. Na základe predpokladu, že niektoré z opatrení boli poskytnuté podnikom v ťažkostiach, sa zdalo, že predmetné opatrenia sú čisto finančnou pomocou určenou na náhradu minulých strát bez toho, aby sa pozornosť venovala príčinám takýchto strát.

(80) S prihliadnutím na všetky tieto prvky mala Komisia v rozhodnutí o začatí konania pochybnosti o súlade schém pomoci s usmerneniami o záchrane a reštrukturalizácii (pozri odôvodnenie 78 rozhodnutia o začatí konania). Pretrvávali tak pochybnosti Komisie o zlučiteľnosti schém pomoci s článkom 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, a to v prípade zdravých podnikov aj podnikov v ťažkostiach.

Možná zlučiteľnosť s inými výnimkami v článku 107 ZFEÚ

(81) Vo fáze rozhodnutia o začatí konania (pozri jeho odôvodnenie 79) sa Komisia domnievala, že prijímatelia, oprávnené náklady a intenzita pomoci posudzovaných opatrení štátnej pomoci zrejme nepatrili do rozsahu pôsobnosti nariadenia Komisie (EÚ) č. 702/2014 ([23]) (ďalej len „nariadenie o skupinovej výnimke v poľnohospodárstve“), podľa ktorého by niektoré kategórie pomoci boli zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 ZFEÚ .

(82) V súvislosti s uplatniteľnosťou ostatných výnimiek stanovených v ZFEÚ Komisia zastávala názor, že pomoc nespĺňala podmienky pre výnimku stanovenú v článku 107 ods. 2 písm. a) ZFEÚ, keďže nešlo o pomoc sociálnej povahy ani o pomoc, na ktorú sa vzťahuje článok 107 ods. 2 písm. c) ZFEÚ. To isté platilo pre výnimky stanovené v článku 107 ods. 3 písm. a), b) a d) ZFEÚ, keďže dotknutá pomoc nebola určená na podporu hospodárskeho rozvoja oblastí s mimoriadne nízkou životnou úrovňou alebo s mimoriadne vysokou nezamestnanosťou, ani na projekty spoločného európskeho záujmu alebo na nápravu závažného narušenia fungovania hospodárstva, ani na podporu kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva.

Záverečné úvahy

(83) Na záver treba uviesť, že v súlade so zásadou Deggendorf uvedenou v rozsudku Všeobecného súdu v spojených veciach T-244/93 a T-486/93 sa vyplatenie akejkoľvek pomoci v rámci schém akémukoľvek podniku, ktorý využíval predchádzajúcu neoprávnenú pomoc vyhlásenú za nezlučiteľnú podľa rozhodnutia Komisie, pozastaví, kým podnik nevráti alebo neuloží na zablokovaný účet celkovú sumu neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci a zodpovedajúce úroky z vymáhanej sumy ([24]). V právnych základoch schém pomoci sa toto pozastavenie nestanovovalo. Preto existovali pochybnosti, či z nich boli vylúčené podniky, ktoré v minulosti získali pomoc vyhlásenú za nezlučiteľnú, ktorá však v danom čase ešte nebola vrátená.

IV. **PRIPOMIENKY GRÉCKA**

(84) Grécke orgány vo svojom liste z 23. septembra 2016 predložili pripomienky, v ktorých namietali voči niektorým zisteniam uvedeným v rozhodnutí o začatí konania. Grécke orgány argumentovali, že v dotknutom prípade nešlo o nijakú štátnu pomoc. Navyše, ak by zistilo, že išlo o štátnu pomoc, táto pomoc bola zlučiteľná s pravidlami štátnej pomoci. Grécke orgány ďalej tvrdili, že ak by sa zistilo, že štátna pomoc je nezlučiteľná, je absolútne nemožné ju vymôcť. Napokon uviedli, že sa usilovali o získanie informácií o prijímateľoch schém, ale v tom čase sa im ich nepodarilo získať.

1. **Existencia pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ**

(85) Grécke orgány argumentovali tým, že v prvom rade nešlo o žiadnu štátnu pomoc, pretože neboli splnené podmienky poskytnutia hospodárskej výhody, selektívnosti, narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod. Nenamietali voči existencii zostávajúcich kumulatívnych podmienok poskytovania štátnej pomoci.

(86) Grécke orgány argumentovali, že podmienky poskytnutia hospodárskej výhody, selektívnosti, narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod neboli splnené, pretože dotknuté schémy boli zavedené s cieľom poskytnúť náhradu škody spôsobenej výnimočnou či mimoriadnou udalosťou, čiže požiarmi v konkrétnych oblastiach.

(87) V súvislosti s existenciou hospodárskej výhody grécke orgány argumentovali najmä tým, že žiadna nebola, keďže škoda neviedla k vzniku obvyklých poplatkov a predmetná situácia nebola bežnou trhovou podmienkou. Naopak, išlo skôr o výnimočnú a mimoriadnu udalosť.

([23]) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 702/2014 z 25. júna 2014, ktorým sa určité kategórie pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach vyhlasujú za zlučiteľné s vnútorným trhom pri uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 193, 1.7.2014, s. 1).

([24]) Rozsudok Všeobecného súdu z 13. septembra 1995, *Textilwerke Deggendorf/Komisia*, spojené veci T-244/93 a T-486/93, EU:T:1995:160, body 51 – 60.

(88) Grécke orgány ďalej uviedli argument, že v dotknutom prípade nešlo o poskytnutie selektívneho zaobchádzania niektorým podnikom na rozdiel od iných, ktoré sa nachádzajú v rovnakej faktickej a právnej situácii, ale že išlo skôr o riešenie mimoriadnej okolnosti, ktorá mala vplyv na podniky v niektorých oblastiach. V dôsledku toho sa dané podniky ocitli v mimoriadnej a veľmi nepriaznivej situácii v porovnaní s inými podnikmi v ich odvetviach. Okrem toho boli podmienky riešenia tejto mimoriadnej udalosti stanovené transparentne a objektívne a ich cieľom bolo obnovenie finančnej rovnováhy v postihnutých oblastiach. Prijaté schémy boli preto potrebné na uspokojenie cieľa vo verejnom záujme.

(89) V súvislosti s narušením hospodárskej súťaže a vplyvom na obchod grécke orgány dôrazne tvrdili, že schémy boli zamerané na riešenie mimoriadnej udalosti. Prostredníctvom schém sa nezlepšilo konkurenčné postavenie prijímateľov, ale obnovil sa ich stav pred prírodnou katastrofou.

Osobitné dodatočné pripomienky týkajúce sa absencie štátnej pomoci v súvislosti so štátnymi zárukami

(90) Grécke orgány opäť stručne opísali právny základ štátnych záruk, ako aj osobný rozsah pôsobnosti v kontexte uplatňovania dotknutých schém. Pripomenuli, že záruky boli spojené s osobitnými finančnými transakciami na fixnú maximálnu sumu, že boli časovo obmedzené a že nepokrývali viac ako 80 % nesplatených úverov prijímateľov.

(91) Grécke orgány ďalej argumentovali tým, že schémy neboli otvorené pre podniky vo finančných ťažkostiach. Upozornili, že životaschopnosť všetkých prijímateľov posudzovala Rada pre správu a posudzovanie zodpovednosti za záruky Grécka na základe požadovaných sprievodných dokumentov predložených prijímateľmi. Medzi tieto požiadavky patrilo predloženie štúdie životaschopnosti v prípadoch podnikov, ktoré žiadali o reštrukturalizáciu dlhu v prípade sumy vyššej ako 100 000,00 EUR v rámci schémy A. Nebolo to tak v prípade všetkých ďalších podnikov v rámci schémy A a všetkých podnikov v rámci schémy B. Grécke orgány vysvetlili, že požiadavka na predloženie štúdie životaschopnosti sa na tieto ďalšie podniky nevzťahovala, pretože výška pomoci bola obmedzená a konkrétne informácie už bolo možné nájsť v príslušnom formulári štátnej kancelárie pre všeobecné účty s názvom Posúdenie životaschopnosti podnikov, ktoré žiadajú o grécku štátnu záruku, hoci ich bolo možné vyvodiť z ďalších sprievodných dokumentov, ktoré museli predložiť zainteresované podniky. Z týchto dôvodov boli schémy otvorené len pre životaschopné podniky.

(92) Grécke orgány situáciu odôvodňovali tým, že podmienky dotknutých schém sa líšia od podmienok v schémach posudzovaných podľa rozhodnutia 2012/307/EÚ, čím namietali voči príslušným zisteniam v rozhodnutí o začatí konania citovaným v odôvodnení 40.

(93) Podľa právnych základov schém posúdených podľa rozhodnutia 2012/307/EÚ mohli podniky dané schémy využívať, ak sa v ich prípade očakávalo nadobudnutie životaschopnosti po poskytnutí pomoci. Naopak, v predmetných schémach týkajúcich sa tejto veci je životaschopnosť prijímateľov po poskytnutí pomoci len jedným faktorom, na ktorý sa prihliada v záujme lepšieho pochopenia ich peňažného toku, z dôvodu ich celkovej prognostickej tabuľky na nadchádzajúce tri roky a v záujme posúdenia finančných údajov, ktoré sú v nej uvedené.

(94) Grécke orgány tvrdili aj to, že štátna záruka sa poskytovala na základe zábezpek, ktoré sa považovali za dostatočné na ochranu záujmov Grécka v prípade neschopnosti prijímateľov splácať svoje úvery. Uvedené zábezpeky sú totožné so zábezpekami, ktoré akceptujú banky v prípade iných dlžníkov, a sú v súlade s bankovými kritériami a spoločnými bankovými postupmi. V každom prípade, podľa článku 11 ods. 1 a 2 zákona č. 2322/1995 štát plne nahrádza banku vo svojich právach voči dlžníkovi. Podľa rozhodnutia č. 2/478/0025/4.1.2006 (GG II 16/13.1.2006) sú okrem toho daňové orgány povinné podniknúť všetky potrebné právne kroky na získanie súm, ktoré štát vyplatil v rámci záruky. Navyše sa v tejto súvislosti uplatňujú príslušné ustanovenia občianskeho práva týkajúce sa záručných zmlúv, ktoré v tomto prípade slúžia na ochranu záujmov Grécka. Grécke orgány z týchto dôvodov argumentovali tým, že dotknutými štátnymi zárukami sa podnikom neposkytovala výhoda a že neboli použité nijaké štátne prostriedky, keďže záujmy štátu boli plne chránené tým, že štát mohol od prijímateľov, ktorí nedokázali splácať svoje úvery, žiadať platby, ktoré bol štát nútený vykonať v rámci záruky.

(95) Grécke orgány ďalej namietali voči pripomienke uvedenej v rozhodnutí o začatí konania citovanej v odôvodnení 39, že v porovnaní so situáciou bez záruky umožňuje štátna záruka dlžníkom získať lepšie finančné podmienky úverov, než sú podmienky obvykle dostupné na finančných trhoch. Argumentovali tým, že dotknutými schémami sa iba určujú podmienky na poskytnutie štátnych záruk a neovplyvňujú sa nimi podmienky na získanie úveru na trhu. Dodali, že v žiadnom prípade nemá zmysel porovnávať túto situáciu so situáciou bez záruky, pretože na získanie úveru na trhu dlžník vždy potrebuje ručiteľa. Štát sa preto neuchýlil k neobvyklému postupu, ktorým by sa v dotknutom prípade poskytovala výhoda, a to aj vzhľadom na výnimočné a mimoriadne udalosti.

(96) Grécke orgány namietali voči pripomienke uvedenej v rozhodnutí o začatí konania citovanej v odôvodnení 49. Komisia v tomto odôvodnení poznamenala, že vzhľadom na to, že Rada pre správu a posudzovanie zodpovednosti za záruky Grécka pred poskytnutím štátnej záruky vyhodnotila všetky žiadosti, grécke orgány nemohli následne argumentovať zrušením týchto záruk *ex tunc*, pretože niektoré z podmienok na ich poskytnutie v čase ich poskytnutia neexistovali. Grécke orgány tvrdili, že napriek úlohe tejto rady môžu byť štátne záruky zrušené *ex tunc*, ak príslušná finančná inštitúcia následne nesplní podmienky ich vykonávania.

2. **Zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom**

(97) Grécke orgány uviedli argument, že ak Komisia skonštatuje, že v rámci dotknutých schém sa poskytovala štátna pomoc, tak bola zlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Okrem toho argumentovali, že v prípade daných schém pomoci by sa mohla konštatovať zlučiteľnosť s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ.

(98) Grécke orgány poukázali na to, že usmernenia nie sú záväzné právne predpisy, ale orientačné pravidlá posudzovania, ktoré sa musia vykladať v súlade so záväznými ustanoveniami práva Únie. Podľa gréckych orgánov by sa preto mali usmernenia vykladať spôsobom, ktorý nie je v rozpore s logikou článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje automatická výnimka zo zákazu podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Grécke orgány opísali závažnosť požiarov, ktoré spôsobili škodu, ktorá bola nahradená dotknutými schémami pomoci. Na základe toho tvrdili, že intenzita udalosti bola taká, že všetky podniky pôsobiace v oblastiach postihnutých požiarmi utrpeli škody, ktoré boli spojené s týmito požiarmi. Grécke orgány sa domnievali, že to tak bolo aj v prípade, keď samotné podniky neutrpeli škodu na svojich aktívach, pretože škoda bola taká rozsiahla, že ich vlastná škoda bola istá a evidentná.

(99) Grécke orgány namietali aj voči odôvodneniu 61 rozhodnutia o začatí konania citovanému v odôvodnení 63 tohto rozhodnutia. Treba pripomenúť, že v rámci schém boli z uplatňovania kapitoly A rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (Ú. v. HR 1740/B'/30-8-2007) vylúčené existujúce úvery, ktoré už boli dojednané v minulosti, najmä pokiaľ ide o vyrovnanie dlhu s bonifikáciou úroku. Jediná výnimka sa týkala podnikov, ktoré mohli preukázať, že utrpeli škodu v dôsledku požiarov. Komisia skonštatovala, že vzhľadom na skutočnosť, že priame prepojenie medzi škodou a požiarmi museli prijímatelia preukazovať iba v prípade uvedenej výnimky, možno usudzovať, že v prípade ostatných prijímateľov v rámci daných schém žiadna takáto požiadavka neexistovala. Grécke orgány argumentovali, že z uvedenej výnimky vyplýva len to, že v týchto konkrétnych prípadoch sa od prijímateľov vyžadoval dodatočný dôkaz.

(100) Grécke orgány uvádzali alternatívny argument, že schémy sú zlučiteľné podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, pretože prispievali k náprave závažného narušenia fungovania hospodárstva krajiny, ku ktorému došlo v dôsledku požiarov.

3. **Absolútna nevymožiteľnosť**

(101) Grécke orgány tvrdili, že ak by sa zistilo, že štátna pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom, je absolútne nemožné ju vymôcť, pretože nie je možné vypočítať sumu, ktorá sa má vymôcť. Táto nevymožiteľnosť vyplýva zo skutočnosti, že z vymáhanej sumy sa bude musieť odpočítať priama a nepriama škoda spôsobená požiarmi. Podľa gréckych orgánov je to nemožné vzhľadom na dlhý čas, ktorý uplynul od vzniku prírodnej katastrofy, pričom na základe vnútroštátneho práva prijímatelia nemali povinnosť uchovávať príslušné dokumenty preukazujúce existenciu škody a jej presnú výšku.

(102) Grécke orgány navyše Komisiu požiadali, aby vymáhanie nenariadila, keďže je pre ne nemožné vymáhanie vykonať a nie je možné od nich žiadať, aby urobili nemožné. V tejto súvislosti sa odvolali na odôvodnenia 149 a 150, ako aj odôvodenia 152 a 156 rozhodnutia Komisie (EÚ) ([25]).

4. Ťažkosti pri poskytnutí požadovaných doplňujúcich informácií uvedených v rozhodnutí o začatí konania

(103) Napokon treba uviesť, že v súvislosti s požiadavkami predloženými Grécku uvedenými v závere rozhodnutia o začatí konania grécke orgány uviedli, že sa pokúšali nájsť prijímateľov dotknutých schém, čo však bolo zložité predovšetkým vzhľadom na vysoký počet prijímateľov. Zároveň uviedli, že o začatí formálneho vyšetrovacieho konania nemuseli informovať prijímateľov jednotlivo, ale že títo prijímatelia o ňom boli informovaní a mali možnosť predložiť svoje pripomienky po uverejnení rozhodnutia o začatí konania v Úradnom vestníku Európskej únie.

(104) V následných oznámeniach z 9. marca 2017 a 21. februára 2018 grécke orgány poskytli chýbajúce informácie o odhadovanom počte prijímateľov schém a odhade dotknutých súm.

V. PRÁVNE POSÚDENIE

1. Existencia pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ

(105) V článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa uvádza, že ak nie je zmluvami ustanovené inak, každá pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(106) Na to, aby opatrenie spĺňalo podmienky na poskytnutie pomoci v zmysle tohto ustanovenia, je preto potrebné splniť tieto kumulatívne podmienky: opatrenie musí byť pripísateľné štátu a financované zo štátnych prostriedkov, jeho prijímateľovi sa ním musí poskytovať určitá výhoda, táto výhoda musí byť selektívna a opatrenie musí narúšať hospodársku súťaž alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže a musí mať vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

(107) V rámci postupu preskúmania Komisia zistila, že v súvislosti s dotknutými schémami pomoci boli tieto podmienky splnené.

(108) Komisia v rámci predbežnej poznámky konštatuje, že vymedzenie štátnej pomoci v článku 107 ods. 1 ZFEÚ má objektívny charakter. Pri jeho výklade a určení existencie podmienok sa prihliada len na účinky skúmaných opatrení a nie na ich príčiny, ciele alebo zámery ([26]). Všeobecný záujem či dokonca legitímny cieľ verejnej politiky sledovaný opatrením teda nesmie sám osebe viesť k vylúčeniu uplatnenia pravidiel štátnej pomoci.

(109) Komisia z týchto dôvodov nemôže akceptovať argumenty gréckych orgánov, pokiaľ ide o hospodársku výhodu, selektívnosť, narušenie hospodárskej súťaže a vplyv dotknutých schém na obchod v EÚ, uvedené v ich liste z 23. septembra 2016. Tieto pripomienky vychádzajú z mylného chápania uplatniteľnej metódy, ktorá slúži na potvrdenie existencie náležitých podmienok štátnej pomoci a ktorá je zameraná na dôvody a ciele predmetných schém.

([25]) Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/195 zo 14. augusta 2015 o opatreniach štátnej pomoci SA.33083 (12/C) (ex 12/NN), ktoré zaviedlo Taliansko a ktorými sa stanovuje zníženie daní a príspevkov v nadväznosti na prírodné katastrofy (všetky odvetvia s výnimkou poľnohospodárstva), ako aj SA.35083 (12/C) (ex 12/NN), ktoré zaviedlo Taliansko a ktorými sa stanovuje zníženie daní a príspevkov v nadväznosti na zemetrasenie v regióne Abruzzo v roku 2009 (všetky odvetvia s výnimkou poľnohospodárstva) (Ú. v. EÚ L 43, 18.2.2016, s. 1).

([26]) Rozsudok Súdneho dvora z 2. júla 1974, *Taliansko/Komisia*, vec C-173/73, EU:C:1974:71, bod 13; rozsudok Súdneho dvora z 3. marca 2005, *Heiser*, C-172/03, EU:C:2005:130, bod 55; rozsudok Súdneho dvora z 8. decembra 2011, *France Télécom/Komisia*, vec C-81/10 P, EU:C:2011:811.

(110) Komisia ďalej konštatuje, že ak by mal *výklad* pripomienok predložených gréckymi orgánmi malo vyústiť do logického záveru, že štátna pomoc by sa vôbec nemohla vyplatiť v prípadoch, keď štát poskytol pomoc zo štátnych prostriedkov na náhradu škody v dôsledku prírodných katastrof alebo mimoriadnych udalostí. Takéto chápanie by bolo v rozpore nielen s objektívnym charakterom vymedzenia štátnej pomoci, ako sa analyzuje v odôvodnení 107, ale bolo by v rozpore aj s literou článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že *pomoc určená na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami* je zlučiteľná s vnútorným trhom. Všeobecný súd to isté konštatoval v reakcii na rovnaké tvrdenie, ktoré mu Grécko predostrelo vo veci, ktorá sa týkala štátnej pomoci poskytnutej Gréckom na náhradu škody spôsobenej nepriaznivými vplyvmi v dôsledku zmeny klímy ([27]).

(111) Poskytnutie výhody priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov a pripísateľnosť takéhoto opatrenia štátu sú dve samostatné a kumulatívne podmienky existencie štátnej pomoci ([28]). Ak prijímateľovi poskytne určitú výhodu verejný orgán, opatrenie je vo svojej podstate pripísateľné štátu, dokonca aj keď predmetný orgán disponuje právnou autonómiou vo vzťahu k iným verejným orgánom. Štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ môžu predstavovať len výhody poskytované priamo alebo nepriamo zo štátnych prostriedkov ([29]).

(112) Podľa analýzy v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenia 33 a 45 – 46 uvedeného rozhodnutia) boli bonifikácia úrokov aj štátne záruky pripísateľné Grécku a poskytli sa zo štátnych prostriedkov. Pomoc skutočne poskytovala ústredná vláda z centrálneho štátneho rozpočtu. V právnych základoch schém je to stanovené jasne, voči čomu Grécko nenamietalo.

(113) Výhodou v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ je každá hospodárska výhoda, ktorú by podnik nemohol získať za bežných trhových podmienok, teda bez zásahu štátu ([30]). Relevantný je opäť len vplyv opatrenia na podnik, a nie príčina ani cieľ zásahu štátu ([31]). Výhoda existuje vždy, keď sa finančná situácia podniku zlepší v dôsledku zásahu štátu za podmienok, ktoré sa líšia od bežných trhových podmienok. Na posúdenie tejto skutočnosti by sa finančná situácia podniku po vykonaní opatrenia mala porovnať s jeho finančnou situáciou v prípade, ak by opatrenie nebolo prijaté ([32]).

(114) Pri stanovení toho, či sa opatrením poskytuje podniku hospodárska výhoda, nezáleží ani na presnej forme opatrenia ([33]). V prípade koncepcie štátnej pomoci nejde len o poskytnutie pozitívnych hospodárskych výhod. Výhodu môže predstavovať aj zmiernenie hospodárskej záťaže.

(115) Ako sa opisuje v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenia 33 a 47 uvedeného rozhodnutia), prijímatelia by nemohli rovnakú hospodársku výhodu získať za bežných trhových podmienok. Ich finančná situácia sa teda zlepšila za podmienok, ktoré sa líšili od bežných trhových podmienok.

(116) Grécke orgány však argumentovali tým (pozri odôvodnenia 86 a 87), že nešlo o žiadnu hospodársku výhodu, pretože výnimočný a mimoriadny charakter udalosti mal za následok, že trhové podmienky neboli bežné. Pojem „bežné trhové podmienky“, ktorý sa používa na vymedzenie existencie určitej výhody, sa však týka možnosti prijímateľa disponovať rovnakou hospodárskou výhodou na trhu, akou disponuje vďaka pomoci, a netýka sa teda posúdenia, či trh funguje ako zvyčajne alebo sa nachádza v krízovej situácii. Ak by sa mal akceptovať výklad predložený gréckymi orgánmi, potom by sa existencia hospodárskej výhody určovala podľa dôvodu alebo cieľa pomoci a každý členský štát by sa mohol odvolať na legitímny cieľ s cieľom zabrániť tomu, aby sa na dané opatrenie uplatnili právne predpisy týkajúce sa štátnej pomoci ([34]).

([27]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. júla 2014, *Grécko/Komisia*, vec T-52/12, EU:T:2014:677, body 66 – 71.

([28]) Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora zo 16. mája 2002, *Francúzsko/Komisia (Stardust)*, vec C-482/99, EU:C:2002:294, bod 24; rozsudok Všeobecného súdu z 5. apríla 2006, *Deutsche Bahn AG/Komisia*, vec T-351/02, EU:T:2006:104, bod 103.

([29]) Rozsudok Súdneho dvora z 24. januára 1978, *Van Tiggele*, vec C-82/77, EU:C:1978:10, body 25 a 26; rozsudok Všeobecného súdu z 12. decembra 1996, *Air France/Komisia*, vec T-358/94, EU:T:1996:194, bod 63.

([30]) Rozsudok Súdneho dvora z 11. júla 1996, *SFEI a iní*, vec C-39/94, EU:C:1996:285, bod 60; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 1999, *Španielsko/Komisia*, vec C-342/96, EU:C:1999:210, bod 41.

([31]) Rozsudok Súdneho dvora z 2. júla 1974, *Taliansko/Komisia*, vec C-173/73, EU:C:1974:71, bod 13.

([32]) Rozsudok Súdneho dvora z 2. júla 1974, *Taliansko/Komisia*, vec C-173/73, EU:C:1974:71, bod 13.

([33]) Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark Trans*, vec C-280/00, EU:C:2003:415, bod 84.

([34]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. júla 2014, *Grécko/Komisia*, vec T-52/12, EU:T:2014:677, bod 67 a v ňom citovaná judikatúra.

(117) Na to, aby opatrenie pomoci patrilo do rozsahu pôsobnosti článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musí zvýhodňovať „určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru“. Skutočnosť, že pomoc nie je zameraná na jedného alebo viacerých konkrétnych vopred vymedzených prijímateľov, ale je predmetom súboru objektívnych kritérií, podľa ktorých sa môže poskytovať v rámci vopred určeného a vyčleneného celkového rozpočtu neurčitému počtu prijímateľov, ktorí nie sú na začiatku jednotlivo identifikovaní, nepostačuje na spochybnenie selektívnej povahy opatrenia ([35]). Kritériu regionálnej selektívnosti stanovenému v článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa navyše v zásade vymykajú len opatrenia, ktoré sa uplatňujú na celom území členského štátu ([36]).

(118) Ako sa uvádza v odôvodneniach 34 a 51, dotknutými schémami pomoci sa výhoda poskytovala len podnikom, ktoré boli zriadené a pôsobili v zemepisných oblastiach postihnutých požiarmi v roku 2007. Neuplatňovali sa na zvyšok územia Grécka. Iné podniky v porovnateľnej právnej a faktickej situácii v odvetví poľnohospodárstva alebo iných odvetviach nie sú na pomoc oprávnené, a preto nezískajú rovnakú výhodu. Aspekt, že niektoré podniky boli postihnuté požiarmi a iné nie, ich nestavia do odlišnej situácie, keďže poškodenie požiarom je súčasťou hospodárskeho rizika, ktorému môže čeliť ktorýkoľvek podnik. Pomoc v prípade prírodných katastrof (vrátane požiaru) je kategóriou pomoci podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ a usmernení na roky 2007 – 2013 (pozri odôvodnenie 142), takéto opatrenia sú preto vo svojej podstate selektívne. V rámci schém sa preto poskytuje selektívna hospodárska výhoda len niektorým podnikom (pozri odôvodnenie 29), a to posilnením ich konkurenčného postavenia na trhu.

(119) Grécke orgány sa vo svojej argumentácii uvedenej v odôvodnení 88 opäť pokúšajú zmeniť metódu slúžiacu na potvrdenie existencie selektívnosti. V súlade s judikatúrou súdov Únie (citovanej v odôvodnení 117) nie je vo fáze posudzovania existencie štátnej pomoci dôležitá existencia mimoriadnych udalostí, údajný transparentný a objektívny charakter podmienok na poskytnutie pomoci, ani širší cieľ pomoci.

(120) Opatrenie poskytnuté štátom sa považuje za opatrenie, ktoré narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, ak sa ním zlepšuje konkurenčné postavenie prijímateľa v porovnaní s inými podnikmi, ktorým konkuruje ([37]). V prípade všetkých praktických účelov sa výskyt narušenia hospodárskej súťaže v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ v zásade konštatuje vtedy, keď štát poskytne finančnú výhodu podniku v liberalizovanom odvetví, v ktorom existuje alebo by mohla existovať konkurencia ([38]). Verejná podpora narúša hospodársku súťaž dokonca aj vtedy, ak prijímajúcemu podniku nepomáha v rozšírení a získaní podielu na trhu. Stačí, ak mu pomoc umožňuje zachovanie silnejšieho konkurenčného postavenia, aké by mal, ak by sa pomoc neposkytla. Na to, aby sa pomoc považovala za pomoc narúšajúcu hospodársku súťaž, v tejto súvislosti obvykle postačuje, že sa prostredníctvom pomoci poskytuje prijímateľovi výhoda úľavou od výdavkov, ktoré by inak musel znášať pri vykonávaní svojich každodenných obchodných činností ([39]). Vo vymedzení štátnej pomoci sa nevyžaduje, aby narušenie hospodárskej súťaže alebo vplyv na obchod boli závažné alebo značné. Skutočnosť, že výška pomoci je nízka alebo prijímajúci podnik je malý, neznamená, že nepôjde o narušenie hospodárskej súťaže alebo jeho hrozbu ([40]), avšak za predpokladu, že pravdepodobnosť takéhoto narušenia nie je čisto hypotetická ([41]).

([35]) Rozsudok Všeobecného súdu z 29. septembra 2000, *Confederación Espanola de Transporte de Mercancías/Komisia*, vec T-55/99, EU:T:2000:223, bod 40. Pozri aj rozsudok Všeobecného súdu z 13. septembra 2012, *Taliansko/Komisia*, vec T-379/09, EÚ: T:2012:422, bod 47.

([36]) Pozri rozsudok Súdu prvého stupňa, *Salzgitter/Komisia*, vec T-308/00, EU:T:2004:199, bod 38 (táto časť rozsudku bola potvrdená na odvolanie vo veci C-408/04 P, *Komisia/Salzgitter*, EU:C:2008:236, bod 109). V uvedenom rozsudku súdu sa výslovne rozhodlo, že: *„Z tohto hľadiska nie je dôležité, že selektívnosť opatrenia vyplýva […] z odvetvového kritéria alebo z kritéria geografického umiestnenia určitej časti územia členského štátu. Z hľadiska toho, aby bolo možné určité opatrenie kvalifikovať ako štátnu pomoc, je naopak dôležité, že podniky, na ktoré sa vzťahuje, patria vzhľadom na faktické alebo právne uplatnenie kritéria zavedeného daným opatrením do riadne vymedzenej kategórie.“*

([37]) Rozsudok Súdneho dvora zo 17. septembra 1980, *Philip Morris*, vec C-730/79, EU:C:1980:209, bod 11; rozsudok Všeobecného súdu z 15. júna 2000, *Alzetta*, spojené veci T-298/97, T-312/97, EU:T:2000:151, bod 80.

([38]) Rozsudok Všeobecného súdu z 15. júna 2000, *Alzetta*, spojené veci T-298/97, T-312/97, EU:T:2000:151, body 141 – 147; rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark Trans*, vec C-280/00, EU:C:2003:415.

([39]) Rozsudok Súdneho dvora z 3. marca 2005, *Heiser*, C-172/03, EU:C:2005:130, bod 55.

([40]) Rozsudok Všeobecného súdu z 29. septembra 2000, *Confederación Espanola de Transporte de Mercancías/Komisia*, vec T-55/99, EU:T:2000:223, bod 89; rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark Trans*, vec C-280/00, EU:C:2003:415, bod 81.

([41]) Rozsudok Súdneho dvora z 24. júla 2003, *Altmark Trans*, vec C-280/00, EU:C:2003:415, bod 79.

(121) Verejná podpora pre podniky predstavuje štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ, len pokiaľ má vplyv na obchod medzi členskými štátmi. V tejto súvislosti nie je potrebné konštatovať, že pomoc má skutočný vplyv na obchod medzi členskými štátmi, ale len či pomoc môže mať vplyv na daný obchod ([42]). Súdy Únie rozhodli predovšetkým o tom, že „ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posilňuje v rámci obchodu v [Únii] postavenie jedného podniku voči ostatným konkurujúcim podnikom, treba na tieto ostatné konkurujúce podniky hľadieť ako na podniky ovplyvnené pomocou“ ([43]).

(122) Posúdenie v rozhodnutí o začatí konania, ktoré sa cituje v odôvodneniach 36 a 52 súčasného rozhodnutia, bolo potvrdené. Prijímatelia, na ktorých sa vzťahuje rozsah pôsobnosti súčasného rozhodnutia, aktívne pôsobia na vysoko konkurenčnom trhu s poľnohospodárskymi výrobkami a v lesnom hospodárstve. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že obchod s poľnohospodárskymi výrobkami medzi Gréckom a ostatnými členskými štátmi v roku 2017 predstavoval takmer 4 miliardy EUR v oblasti vývozu a viac ako 5 miliárd EUR v oblasti dovozu ([44]). Prijímatelia by za bežných okolností museli znášať náklady na škodu sami. V rozpore s pripomienkami Grécka (pozri odôvodnenia 85 – 89) Komisia dospela k záveru, že vďaka týmto schémam pomoci sa zlepšilo konkurenčné postavenie prijímateľov. Opäť, skutočnosť, že ich stav mohol byť ovplyvnený prírodnou katastrofou, nemá význam z hľadiska posúdenia existencie hrozby narušenia hospodárskej súťaže a vplyvu na obchod vnútri EÚ. Odvetvia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva sú otvorené obchodu vnútri EÚ, a teda sú navyše citlivé na opatrenia zvýhodňujúce podniky v konkrétnom členskom štáte. V prípade dotknutých schém teda hrozí narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu a vplyv na obchod medzi členskými štátmi.

(123) V súvislosti s argumentom gréckych orgánov, že dotknutými schémami pomoci sa nezlepšili podmienky prijímateľov voči ich konkurentom, ale sa len obnovilo fungovanie týchto podnikov a ich navrátenie do stavu pred prírodnou katastrofou, Komisia odkazuje na rozsudok Všeobecného súdu vo veci *Grécko/Komisia* ([45]). Grécke orgány v tejto veci argumentovali tým, že dotknutou štátnou pomocou sa poľnohospodárom poskytla len čiastočná náhrada za škodu, ktorú utrpeli v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok, a obnovila sa tak hospodárska súťaž. Všeobecný súd tento argument zamietol a rozhodol, že ak členské štáty prijmú jednostranné opatrenia s cieľom zosúladiť podmienky hospodárskej súťaže v hospodárskom odvetví s podmienkami, ktoré existujú v iných členských štátoch, nejde o negáciu charakterizácie týchto opatrení ako štátnej pomoci ([46]).

Existencia pomoci v prípade štátnych záruk

(124) Zistenia uvedené v rozhodnutí o začatí konania týkajúce sa existencie pomoci v prípade štátnych záruk (pozri odôvodnenia 38 – 53 súčasného rozhodnutia) boli potvrdené formálnym vyšetrovacím konaním, a to napriek argumentom predloženým gréckym orgánom, ktoré zastávali opačné stanovisko. Kritériá článku 107 ods. 1 ZFEÚ sa uplatňujú na štátne záruky ([47]) a sú splnené aj v prípade štátnych záruk.

(125) Záruky poskytoval priamo štát zo štátnych prostriedkov a poskytovala sa nimi výhoda. Ako sa uvádza v oddiele 2.1 oznámenia Komisie o zárukách ([48]), táto výhoda spočívala v tom, že riziko spojené so zárukou znášal štát. Za toto riziko by sa mal obvykle uhradiť náležitý poplatok. V dotknutom prípade prijímatelia nehradili žiadny poplatok, o náležitom poplatku ani nehovoriac. V právnych základoch dotknutých schém sa žiadna takáto povinnosť

([42]) Rozsudok Súdneho dvora zo 14. januára 2015, *Eventech/The Parking Adjudicator*, vec C-518/13, EU:C:2015:9, bod 65; rozsudok Súdneho dvora z 8. mája 2013, *Libert a iní*, spojené veci C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 76.

([43]) Rozsudok Súdneho dvora zo 14. januára 2015, *Eventech/The Parking Adjudicator*, vec C-518/13, EU:C:2015:9, bod 66; rozsudok Súdneho dvora z 8. mája 2013, *Libert a iní*, spojené veci C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 77; rozsudok Všeobecného súdu zo 4. apríla 2001, *Friulia Venezia Giulia*, vec T-288/97, EU:T:2001:115, bod 41.

([44]) Zdroj: Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, štatistický prehľad (2017), 5.1 Obchod s poľnohospodárskymi výrobkami, máj 2018, pozri http://ec.europa.eu/agriculture/statistics/factsheets/pdf/el_en.pdf.

([45]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. júla 2014, *Grécko/Komisia*, vec T-52/12, EU:T:2014:677.

([46]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 16. júla 2014, *Grécko/Komisia*, vec T-52/12, EU:T:2014:677, bod 112 a v ňom citovaná judikatúra.

([47]) Oznámenie Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o ES na štátnu pomoc vo forme záruk, Ú. v. EÚ C 155, 20.6.2008, s. 1. Treba poznamenať, že v predchádzajúcom uplatniteľnom oznámení Komisie o uplatňovaní článkov 87 a 88 Zmluvy o štátnej pomoci vo forme záruk, Ú. v. ES C 71, 11.3.2000, s. 14 (ďalej len „oznámenie Komisie z roku 2000“), bol prijatý rovnaký výklad uplatniteľnosti kritérií článku 107 ods. 1 ZFEÚ a podmienok vylučujúcich existenciu pomoci.

([48]) Pozri aj oznámenie Komisie z roku 2000, oddiel 2.1.2.

neuvádzala, pričom grécke orgány sa ani nepokúsili tvrdiť opak. Preto v danom prípade išlo o výhodu pre prijímateľov a odčerpanie štátnych prostriedkov. Je to tak dokonca aj vtedy, ak sa ukáže, že v prípade niektorých prijímateľov schém sa v rámci štátnej záruky nikdy neuskutočnili žiadne platby.

(126) Dlžníci teda vďaka štátnym zárukám získali výhodu, keďže za ne nemuseli uhradiť žiadny poplatok. Požiadavka hospodárskej výhody na zistenie existencie pomoci v dotknutom prípade bola preto splnená. V rozhodnutí o začatí konania sa okrem zopakovania príslušných výňatkov z oddielu 2.2 oznámenia Komisie o zárukách ([49]) uvádzalo, že v porovnaní so situáciou bez záruky môžu dlžníci vďaka štátnej záruke získať lepšie finančné podmienky úverov, než sú obvykle k dispozícii na finančných trhoch (pozri odôvodnenie 39 súčasného rozhodnutia). Grécke orgány voči tomuto tvrdeniu namietali (pozri odôvodnenie 95) a argumentovali tým, že štátne záruky nemajú vplyv na podmienky poskytnutia úveru a že neexistuje žiadne porovnanie so situáciou bez záruky, pretože finančné inštitúcie pri poskytnutí úveru vždy vyžadujú záruku. Tieto argumenty nemožno akceptovať. Už zo svojej podstaty slúžia záruky na zlepšenie finančných podmienok úverov, keďže finančnej inštitúcii poskytujú väčšiu istotu v súvislosti s riadnym plnením úverovej zmluvy uzavretej s dlžníkom. Ešte viac to platí v prípade, ak finančné inštitúcie odmietnu poskytnúť úver bez záruky, ako tvrdia grécke orgány. V takýchto prípadoch má dlžník prístup k úveru a môže ho využívať len vďaka záruke.

(127) Grécke orgány argumentovali tým, že nedošlo k uplatneniu žiadnej výhody alebo štátnej pomoci, keďže štátne záruky sa poskytovali na základe zábezpeky, ktorou sa v plnej miere zaisťovali záujmy štátu. Podľa gréckych orgánov bol štát povinný využiť práva poskytnuté zábezpekami v prípade, ak prijímatelia úvery nedokázali splácať. Takúto argumentáciu nie je možné akceptovať. Po prvé, ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 52 súčasného rozhodnutia), Komisia vo svojom rozhodnutí 2012/320/EÚ neakceptovala tie isté argumenty gréckych orgánov a súd toto odôvodnenie potvrdil ([50]). Vo svojom liste z 23. septembra 2016 sa grécke orgány odvolali na to isté ministerské rozhodnutie č. 2/478/0025/4.1.2006 (GG II 16/13.1.2006), na ktoré sa odvolali v uvedenej staršej veci, s cieľom poukázať na skutočnosť, že daňové orgány sú povinné uplatniť všetky potrebné právne kroky na získanie súm vyplatených štátom v rámci danej záruky. Rovnako ako v staršom prípade sa však v dotknutom právnom základe nachádzal jediný odkaz na ministerské rozhodnutie č. 2/478/0025/4.1.2006 (GG II 16/13.1.2006), a to s cieľom zabezpečiť úkony, ktoré banky museli vykonať na aktivovanie štátnej záruky. V právnom základe schém sa skutočne v nijakom ustanovení nestanovovala automatická aktivácia dohôd o zábezpeke v prípadoch, v ktorých boli vyplatené štátne záruky. Zábezpeky sa navyše nevyžadovali vo všetkých prípadoch a zostáva nejasné, či sa nimi musela vo všetkých prípadoch zaisťovať plná výška úveru. Napokon, existencia zábezpek nemá vplyv na zistenie, že išlo o výhodu vzhľadom na skutočnosť, že prijímatelia nehradili žiadny poplatok za riziko, ktoré na seba prevzal štát prostredníctvom štátnej záruky.

(128) V súvislosti so selektívnosťou, narušením hospodárskej súťaže a vplyvom na obchod vnútri EÚ naďalej platí posúdenie a zistenia opísané v odôvodneniach 117 – 123.

(129) Pred prijatím konečného záveru o existencii pomoci v prípade štátnych záruk je však potrebné posúdiť, či sú splnené všetky podmienky, ktoré umožňujú vylúčiť existenciu tejto pomoci, ako sa stanovuje v oddiele 3.4 oznámenia Komisie o zárukách ([51]). V rozhodnutí o začatí konania boli vyjadrené pochybnosti, pokiaľ ide o splnenie aspoň niektorých z týchto podmienok, pričom grécke orgány voči tomuto názoru namietali. Treba pripomenúť, že tieto podmienky sú kumulatívne, čiže nesplnenie dokonca len jednej z nich postačuje na to, aby sa štátna záruka považovala za štátnu pomoc podľa posúdenia v odôvodneniach 124 – 128. V tomto prípade je to skutočne tak, keďže dlžníci nemuseli platiť žiadny poplatok, ako sa vyžaduje podľa oznámenia Komisie o zárukách. Preto je nutné vysloviť záver, že v prípade predmetných schém nešlo o schémy so samofinancujúcim charakterom, nevykonávalo sa každoročné preskúmanie predpokladaného náležitého poplatku, administratívne náklady súvisiace so schémou neboli pokryté a neexistovala ročná odmena za zodpovedajúci kapitál. V právnych základoch schém sa okrem toho neodkazovalo na možnosť v náležitých prípadoch použiť tzv. prémie bezpečného prístavu (safe harbour premiums) alebo jednorazové poplatky pre MSP. Napokon treba spomenúť, že sa nepristúpilo k určeniu oprávnených podnikov z hľadiska ratingu, čo malo vplyv na celkovú transparentnosť schém. V právnych základoch schém nebol zahrnutý žiadny z týchto prvkov, pričom grécke orgány neposkytli dôkazy o opaku.

([49]) Pozri aj oznámenie Komisie z roku 2000, oddiel 2.1.1.

([50]) Pozri rozsudok Všeobecného súdu z 9. apríla 2014, Grécko/Komisia, vec T-150/12, EU:T:2014:191, body 82 – 85, 98.

([51]) Pozri aj oznámenie Komisie z roku 2000, oddiel 3.4.

(130) V záujme úplnosti bude Komisia v každom prípade riešiť pripomienky gréckych orgánov týkajúce sa iných podmienok, ktoré museli byť takisto splnené, s cieľom vylúčiť existenciu štátnej pomoci v súvislosti so štátnymi zárukami.

(131) Komisia naďalej zastáva názor, že schémy boli otvorené pre podniky vo finančných ťažkostiach, keďže v právnych základoch schém neexistovalo žiadne ustanovenie, ktorým by sa tieto podniky vylučovali. Grécke orgány tvrdili, že Rada pre správu a posudzovanie zodpovednosti za záruky Grécka zisťovala pred poskytnutím štátnej záruky životaschopnosť prijímateľov na základe predložených štúdií životaschopnosti (v prípade tých prijímateľov, od ktorých sa vyžadovalo predloženie štúdie životaschopnosti), ako aj na základe ďalších požadovaných sprievodných dokumentov. Štúdie životaschopnosti sa však vyžadovali len od prijímateľov, ktorí mali záujem o reštrukturalizáciu dlhov presahujúcich 100 000,00 EUR. Rada tak nemala tento ukazovateľ k dispozícii na posúdenie životaschopnosti ostatných prijímateľov. Skutočnosť, že grécke orgány považovali dlhy nižšie ako 100 000,00 EUR za nízke, nie je dôležitá na účely posúdenia, či boli zo schém vylúčené podniky v ťažkostiach.

(132) Grécke orgány ako argument uviedli aj to (pozri odôvodnenia 92 a 93), že právne základy dotknutých schém boli odlišné od právnych základov posudzovaných v rozhodnutí 2012/307/EÚ, v súvislosti s ktorými Komisia dospela k záveru, že sa uplatňovali na podniky v ťažkostiach (pozri odôvodnenie 41). Komisia analyzovala právne základy dotknutých schém a dospela k rovnakému záveru. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v štúdii životaschopnosti sa prihliadalo na celkové záväzky prijímateľov po reštrukturalizácii dlhu podľa dotknutej schémy. Takáto štúdia teda mala len obmedzenú hodnotu, pokiaľ ide o určenie, či v čase poskytnutia štátnych záruk, a teda nie v neskoršej fáze, išlo o prijímateľov, ktorí boli podnikmi vo finančných ťažkostiach.

(133) Napokon treba uviesť že, vzhľadom na skutočnosť, že Rada pre správu a posudzovanie zodpovednosti za záruky Grécka vyhodnotila všetky žiadosti o štátne záruky v rámci týchto schém ešte pred ich konečných schválením, v rozhodnutí o začatí konania sa uvádzalo, že grécke orgány nemohli následne argumentovať tým, že došlo k zrušeniu platnosti schválených štátnych záruky *ex tunc* (pozri odôvodnenie 49 súčasného rozhodnutia). Grécke orgány voči tomuto zisteniu namietali (pozri odôvodnenie 96 súčasného rozhodnutia), pričom argumentovali tým, že k takémuto retroaktívnemu zrušeniu štátnych záruk mohlo prísť, ak príslušná finančná inštitúcia následne nesplnila podmienky ich vykonávania. Tento argument sa v konečnom dôsledku dotýka otázky pripísateľnosti týchto štátnych záruk. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pomoc sa poskytuje v okamihu poskytnutia štátnej záruky, a nie vtedy, keď sa záruka uplatní alebo keď sa vykoná platba. Otázka, či záruka predstavuje štátnu pomoc, sa má navyše posudzovať v čase poskytnutia záruky ([52]). Štátne záruky poskytnuté v rámci týchto schém predtým vyhodnotila rada, ktorá je nesporne štátnym orgánom. Tá skonštatovala, že spĺňajú uplatniteľné podmienky. Nie je teda možné, aby sa neskôr považovali za záruky, ktoré nie sú pripísateľné štátu a ktoré sa nikdy neposkytli. O úplne iný scenár, ktorý by nebol relevantný pre toto posúdenie, by, samozrejme, išlo v prípade, ak by finančné inštitúcie mimo kontroly štátu nesprávne vykladali príslušné právne základy a nezávisle od štátu poskytli úvery na základe zrejmej domnienky, že sú kryté dotknutými schémami, hoci nedošlo k dodržaniu uplatniteľných podmienok.

(134) Na základe týchto dôvodov Komisia dospela k záveru, že kompenzácie, ktoré sa poskytli podnikom v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vo forme bonifikácie úrokov aj vo forme štátnych záruk na základe dotknutých schém, predstavujú štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

(135) Preto by sa malo preskúmať, či sa môže uplatňovať výnimka zo všeobecnej zásady nezlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom stanovenej v článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

2. **Klasifikácia schém ako neoprávnenej pomoci**

(136) Formálnym vyšetrovacím konaním sa potvrdili zistenia uvedené v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 54 súčasného rozhodnutia). Grécko nenamietalo voči skutočnosti, že dotknutá pomoc bola poskytnutá bez predchádzajúceho oznámenia Komisii. Ide preto o neoprávnenú pomoc v zmysle článku 1 písm. f) nariadenia (EÚ) 2015/1589. Komisia s poľutovaním konštatuje, že grécke orgány si nesplnili povinnosť oznámiť schémy v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ.

([52]) Oznámenie Komisie o zárukách, oddiel 2.1; pozri aj oznámenie Komisie z roku 2000, oddiel 2.1.2,

3. **Zlučiteľnosť pomoci s vnútorným trhom**

(137) Treba preskúmať, či by bolo možné túto neoprávnenú pomoc považovať za zlučiteľnú podľa článku 107 ods. 2 alebo 3 ZFEÚ. Grécko sa vo fáze predbežného posúdenia veci odvolávalo na zlučiteľnosť dotknutých schém s článkom 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ ako pomoci určenej na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami. Vo fáze formálneho vyšetrovacieho konania ďalej ako alternatívny argument uviedlo, že schémy pomoci boli zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ ako pomoc na nápravu závažného narušenia fungovania hospodárstva krajiny.

(138) V súvislosti s otázkou, či sa majú rozsiahle požiare klasifikovať ako prírodné katastrofy, ako tvrdilo Grécko, alebo ako mimoriadna udalosť, naďalej platí príslušná pripomienka uvedená v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 57 súčasného rozhodnutia). Bez ohľadu na klasifikáciu požiarov bude zlučiteľnosť aj tak posudzovaná podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

(139) Uplatniteľnými pravidlami štátnej pomoci sú v tejto veci pravidlá, ktoré boli účinné v čase poskytnutia pomoci (pozri odôvodnenie 58). Išlo o usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci v sektore poľnohospodárstva a lesného hospodárstva na roky 2007 – 2013 (ďalej len „usmernenia na roky 2007 – 2013“) ([53]), a najmä oddiel V.B.2 pre poľnohospodárstvo a oddiel VII pre lesné hospodárstvo.

(140) Keďže z dotknutých schém neboli vylúčené podniky v ťažkostiach (pozri odôvodnenie 40 a odôvodnenia 131 – 132), naďalej platí objasnenie uvedené v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 59 súčasného rozhodnutia). Pomoc pre podniky v ťažkostiach teda možno považovať za zlučiteľnú len vtedy, ak spĺňa podmienky stanovené v usmerneniach o záchrane a reštrukturalizácii, ktoré boli uplatniteľné v čase poskytnutia pomoci. Jedinou výnimkou z tohto pravidla je pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami, na ktorú sa nevzťahujú usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii (pozri body 19 a 20 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii). Z tohto dôvodu sa posúdenie v odôvodneniach 142 – 151 založené na článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ uplatňuje na všetkých prijímateľov bez ohľadu na ich životaschopnosť v čase poskytnutia pomoci. V posúdení zlučiteľnosti uvedenom v odôvodneniach 160 – 163 sa rozlišuje medzi zdravými podnikmi a podnikmi v ťažkostiach, na ktoré sa uplatňujú usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii.

(141) Argument gréckych orgánov (pozri odôvodnenie 98), podľa ktorého by sa usmernenia mali vykladať v súlade s automatickou výnimkou uvedenou v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, nemožno akceptovať. Tento výklad je v rozpore s ustálenou judikatúrou súdov Únie. V súlade s touto judikatúrou sa musí uplatňovať úzky výklad článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ, ktorým sa zakladá výnimka zo všeobecnej zásady stanovenej v článku 107 ods. 1 ZFEÚ, že štátna pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom ([54]). Súdny dvor okrem toho rozhodol, že podmienky náhrady stanovenej v článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ spĺňajú len hospodárske znevýhodnenia, ktoré sú spôsobené priamo prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami ([55]). Inými slovami, výnimka podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ je automatická v zmysle, že nie je v diskrečnej právomoci Komisie rozhodnúť o zlučiteľnosti danej štátnej pomoci patriacej do rozsahu pôsobnosti uvedeného článku. Je však potrebné preukázať, že pomoc spĺňa podmienky výnimky, predovšetkým to, že je vskutku náhradou škody fakticky spôsobenej prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou.

Pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami

(142) V súvislosti s pomocou poskytnutou v odvetví poľnohospodárstva viedlo oficiálne vyšetrovanie Komisie k rovnakým záverom, ako sú závery uvedené v rozhodnutí o začatí konania, pokiaľ ide o nesplnenie podmienok oddielu V.B.2 usmernení na roky 2007 – 2013. Podľa usmernení je zrejmé, že: a) Grécko muselo preukázať priame prepojenie medzi škodou a prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou a b) daná pomoc nemala viesť k nadmernej náhrade škody a mala sa ňou nahradiť len škoda spôsobená prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou. Na tento účel by sa škoda mala posúdiť čo najpresnejšie, pričom náhrada vyplývajúca z tejto škody by sa mala vypočítať na úrovni jednotlivého prijímateľa. Zo sumy pomoci by sa mali zároveň odrátať všetky platby, ktoré sú splatné, napríklad platby v rámci poistenia.

([53]) Ú. v. EÚ C 319, 27.12.2006, s. 1.

([54]) Pozri: rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 2004, *Španielsko/Komisia*, vec C-73/03, EU:C:2004:711, bod 36 rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, *Grécko/Komisia*, vec C-278/00, EU:C:2004:239, bod 81.

([55]) Pozri: rozsudok Súdneho dvora z 11. novembra 2004, *Španielsko/Komisia*, vec C-73/03, EU:C:2004:711, bod 37; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, *Grécko/Komisia*, vec C-278/00, EU:C:2004:239, bod 82; rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, *Grécko/Komisia*, vec C-278/00, EU:C:2004:239, bod 82 s ďalšími odkazmi.

(143) Ako sa uvádza v odôvodnení 61, bez ohľadu na to, či sa požiare v tomto prípade mali považovať za prírodné požiare, a teda za prírodné katastrofy, alebo za požiare, ktoré viedli k rozsiahlym stratám, a teda za mimoriadne udalosti, môžu podniky, ktoré v ich dôsledku utrpeli škodu, spĺňať požiadavky, na základe ktorých ich možno klasifikovať ako prijímateľov pomoci podľa podmienok uvedených v odôvodnení 141.

(144) Posudzované schémy však nespĺňajú žiadne z týchto podmienok. Nie je v nich vymedzené, čo možno klasifikovať ako škodu, a nevyžaduje sa v nich stanovenie žiadneho prepojenia medzi vzniknutou škodou a požiarmi. Podľa analýzy uvedenej v odôvodnení 62 je zo znenia právnych základov týchto schém zrejmé, že jediné prepojenie medzi prijímateľmi a požiarmi spočíva v tom, že prijímatelia sú bez ohľadu na miesto svojho sídla usadení a pôsobiaci v jednej zo zemepisných oblastí postihnutých požiarmi. Namiesto požiadavky priameho prepojenia medzi škodou a požiarmi sa v schémach pomoci zaviedla podmienka všeobecného geografického prepojenia medzi miestom prevádzkarne prijímateľov a širšími oblasťami, v ktorých sa dané požiare vyskytli. Okrem toho treba dodať, že Grécke orgány vo svojich pripomienkach predložených 23. septembra 2016 uviedli, že existoval predpoklad, že vzhľadom na závažnosť požiarov utrpeli škodu **všetky** podniky. Uplatniteľnou metódou teda nebolo priame prepojenie medzi škodou a požiarmi, ale predpoklad škody. Rozsah pôsobnosti schém je preto príliš široký a nie je možné ich považovať za pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami ([56]).

(145) Grécke orgány takisto namietali (pozri odôvodnenie 99) voči platnosti zistenia uvedeného v rozhodnutí o začatí konania, ktoré je citované v odôvodnení 63 súčasného rozhodnutia. Tvrdili, že z výnimky uvedenej v právnych základoch schém, v ktorej sa na rozdiel od zvyšku schém od prijímateľov náhle vyžadovalo preukázanie priameho prepojenia medzi ich škodou a požiarmi, vyplývalo len to, že v niektorých konkrétnych prípadoch sa vyžadovalo poskytnutie dodatočného dôkazu. Treba pripomenúť, že toto zistenie bolo vedľajšie vzhľadom na hlavný bod, pričom konkrétne išlo o to, že v schémach neexistovala žiadna požiadavka týkajúca sa priameho prepojenia medzi škodou a požiarmi. Priame prepojenie zjavne chýba, čo sa uvádza v odôvodnení 143. Pripomienka gréckych orgánov je však presná a fakticky odzrkadľuje zistenie Komisie uvedené v jej rozhodnutí o začatí konania. Na rozdiel od požiadaviek týkajúcich sa ostatných častí schém sa vo výnimke skutočne od prijímateľov vyžadoval dodatočný dôkaz. Konkrétne sa od prijímateľov vyžadovalo, aby preukázali priame prepojenie medzi škodou, ktorú utrpeli, a požiarmi. Táto požiadavka sa neuplatňovala na zvyšok schém.

(146) Schémy okrem toho neobsahovali nijakú metodiku na čo najpresnejšie posúdenie škody, ktorá vznikla v dôsledku požiarov, ani sa v nich neurčovali oprávnené náklady na základe tejto škody. Namiesto toho sa podnikol svojvoľný prístup, keď bola výška pomoci napokon určená na základe výšky úveru, na ktorý sa poskytla bonifikácia úroku a štátna záruka, ako sa opisuje v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenie 64 súčasného rozhodnutia). Komisia preto dospela k záveru, že pomoc bola úplne oddelená od škody spôsobenej požiarmi (ak o škodu vôbec išlo). Grécko voči tomuto zisteniu uvedenému v rozhodnutí o začatí konania nenamietalo.

(147) Okrem toho Grécke orgány nenamietali voči zisteniu uvedenému v rozhodnutí o začatí konania, že schémy neobsahovali mechanizmus na zabránenie nadmernej náhrade škody spôsobenej požiarmi z dôvodu inej poskytnutej pomoci alebo z dôvodu platieb splatných v rámci poistenia (pozri odôvodnenie 65).

(148) A napokon, podľa požiadavky stanovenej v bode 119 usmernení na roky 2007 – 2013 schémy pomoci mali byť zriadené najviac tri roky po výskyte udalosti a vyplácané najviac štyri roky po udalosti. Komisia pripomína, že právne základy dotknutých schém pomoci boli menené a dopĺňané do roku 2015 (pozri odôvodnenia 9 – 10). Komisia preto dospela k záveru, že grécke orgány vytvorili dodatočné nové prvky štátnej pomoci, ktoré neboli v súlade s lehotami stanovenými v bode 119 usmernení na roky 2007 – 2013, a preto boli nezlučiteľné s vnútorným trhom.

(149) V súvislosti s pomocou poskytnutou v lesnom hospodárstve sa v procese formálneho vyšetrovania dotknutého prípadu jasne ukázalo, že schémy mali čisto kompenzačnú povahu a ich cieľom nebola obnova lesov poškodených požiarmi. Keďže takéto opatrenia neboli v čase poskytnutia pomoci upravené nijakými usmerneniami, posudzujú sa priamo podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

([56]) Pozri: rozsudok Súdneho dvora z 29. apríla 2004, *Grécko/Komisia*, vec C-278/00, EU:C:2004:239, bod 85.

(150) Podmienky uplatnenia článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ sú podrobne uvedené v odôvodnení 68. Musí existovať priame prepojenie medzi škodou a danou prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou, musí byť vylúčená nadmerná náhrada škody a predmetnou pomocou sa musí nahrádzať len škoda spôsobená prírodnou katastrofou alebo mimoriadnou udalosťou ([57]). Okrem toho musí byť pomoc na prijímateľa vo všetkých formách obmedzená vzniknutou majetkovou škodou. Posúdenie splnenia týchto podmienok uvedené v odôvodneniach 144 – 147 v prípade odvetvia poľnohospodárstva sa uplatňuje *mutatis mutandis* na odvetvie lesného hospodárstva. Schémy neobsahovali požiadavku týkajúcu sa predloženia dôkazu o existencii priameho prepojenia medzi škodou a požiarmi, ani nijaké ustanovenia na zabránenie vyplateniu nadmernej náhrady. Vzhľadom na absenciu akejkoľvek metodiky týkajúcej sa posúdenia majetkovej škody, ktorá vznikla v dôsledku požiarov, navyše nebolo možné prostredníctvom právnych základov schém obmedziť pomoc na túto majetkovú škodu.

(151) Dotknuté schémy pomoci preto nie sú zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ.

Pomoc na nápravu závažného narušenia fungovania hospodárstva členského štátu

(152) Grécke orgány uviedli alternatívny argument, že v prípade dotknutej štátnej pomoci by sa mohla skonštatovať jej zlučiteľnosť podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ ako pomoc na nápravu závažného narušenia fungovania hospodárstva členského štátu. Na podporu tohto argumentu predložili grécke orgány listom z 9. marca 2017 Komisii štatistické údaje týkajúce sa poľnohospodárskej výroby a HDP v celom Grécku a v oblastiach postihnutých požiarmi. Pripojili aj kópiu štúdie s názvom *Lesné požiare: príčiny a prispievajúce činitele v Európe* ([58]) a odkázali na článok v gréckej tlači zo 6. septembra 2007 ([59]).

(153) Komisia poznamenáva, že podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ sa pomoc na nápravu závažného narušenia fungovania hospodárstva členského štátu môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

(154) Bez ohľadu na to sa musí prihliadať na kontext a štruktúru tohto ustanovenia a na potrebu prísneho výkladu výnimiek zo všeobecnej zásady, že štátna pomoc je nezlučiteľná s vnútorným trhom ([60]). Závažné narušenie fungovania uvedené v danom ustanovení musí mať vplyv na celé hospodárstvo členského štátu, teda nie iba na hospodárstvo jedného z jeho regiónov alebo odvetví ([61]). V prípadoch, keď sú postihnuté konkrétne regióny alebo odvetvia členského štátu, sa bude uplatňovať len článok 107 ods. 3 písm. a) a c) ZFEÚ ([62]).

(155) Pokiaľ ide o štatistické údaje, ktoré grécke orgány poskytli 9. marca 2017, Komisia dospela k záveru, že tieto údaje nepodporujú argument uvedený v odôvodnení 152. Ide najmä o to, že hoci z údajov vyplývajú určité výkyvy vo výrobe (nárast, ako aj pokles poľnohospodárskej a celkovej výroby v období rokov 2007 – 2009), nevyplýva z nich žiadne *„narušenie fungovania“* celého hospodárstva Grécka, o závažnom narušení ani nehovoriac. Okrem toho neexistujú vôbec žiadne indície, ktoré by preukazovali pripísateľnosť vplyvov požiarov z roku 2007 na grécku produkciu. Napokon treba dodať, že štatistické údaje, ktoré poskytli grécke orgány, pokrývajú len trojročné obdobie (2007 – 2009), a preto dostatočne nesvedčia o dlhodobejšom vývoji poľnohospodárskej výroby a jej vplyve na celkovú produkciu Grécka v období po požiaroch.

(156) Na účely úplnosti Komisia analyzovala štatistické údaje týkajúce sa výroby v Grécku (poľnohospodárskej výroby aj celkovej výroby pokrývajúcej všetky priemyselné odvetvia), ktoré uverejnil Eurostat ([63]).

([57]) Rozsudok z 1. februára 2018, *Larko/Komisia*, T-423/14, EU:T:2018:57, bod 156.

([58]) Štúdia, ktorú si vyžiadal Výbor Európskeho parlamentu pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, február 2008: *Lesné požiare: príčiny a prispievajúce činitele v Európe*, IP/A/ENVI/ST/2007-15, k dispozícii na adrese: http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2008/401003/IPOL-ENVI_ET(2008)401003_EN.pdf.

([59]) http://www.tanea.gr/news/economy/article/36098/?iid=2.

([60]) Rozsudok Všeobecného súdu z 9. apríla 2014, *Grécko/Komisia*, T 150/12, EU:T:2014:191, bod 146, rozsudok z 20. septembra 2018, *Carrefour Hypermarchés a iní*, C-510/16, EU:C:2018:751, bod 37.

([61]) Pozri: rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 2003, *Nemecko/Komisia*, vec C-301/96, EU:C:2003:509, body 105 – 106; rozsudok Všeobecného súdu z 15. decembra 1999, *Freistaat Sachsen a Volkswagen/Komisia*, spojené veci T-132/96 a T-143/96, EU:T:1996:326, bod 167.

([62]) Pozri rozhodnutie Komisie 94/725/ES z 27. júla 1994 o opatreniach francúzskej vlády týkajúcich sa bravčového mäsa (Ú v. EÚ L 289, 10.11.1994, s. 26).

([63]) http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/teina442_r2. Štatistické údaje sú uvedené v grafe.

(157) Pokiaľ ide o celkovú poľnohospodársku výrobu v Grécku ([64]), štatistické údaje jasne preukazujú, že pokles výroby bol odrazom dlhodobejšieho trendu, ktorý sa začal už v roku 2005 a ktorý trval až do konca roka 2007. Z grafu navyše jasne vyplýva, že od začiatku roka 2008 celková poľnohospodárska výroba v Grécku do roku 2010 stabilne a nepretržite rástla. Komisia preto dospela k záveru, že neexistujú žiadne dôkazy svedčiace o závažnom negatívnom vplyve požiarov v roku 2007 na celkovú poľnohospodársku výrobu v Grécku.

(158) Komisia na záver konštatuje, že v období rokov 2007 – 2009 celková výroba v Grécku ([65]) sústavne rástla až do finančnej krízy, ktorá Grécko postihla v roku 2009. Z dostupných údajov teda nevyplýva, že požiare mali významný vplyv na hospodárstvo Grécka ako celok.

Zdroj: Eurostat (http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/teina442_r2).

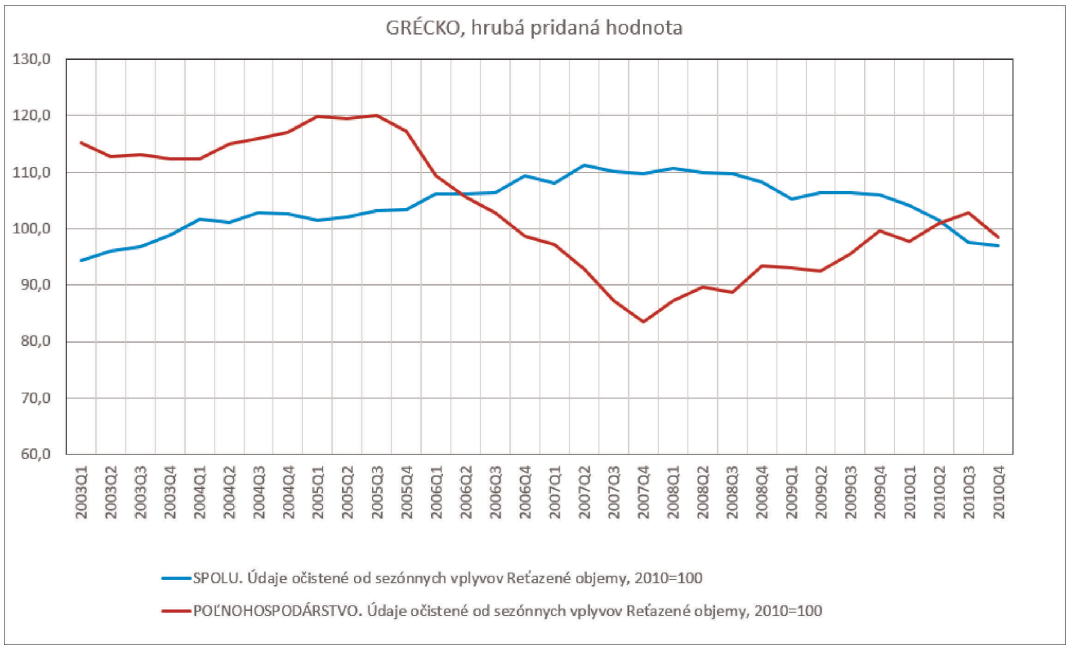

(159) Argument gréckych orgánov uvedený v odôvodnení 152 preto musel byť zamietnutý.

Pomoc na podporu alebo uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych oblastí

(160) Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania posudzovala aj možnú zlučiteľnosť skúmaných schém podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ ako pomoci na podporu alebo uľahčenie rozvoja určitých hospodárskych oblastí. Dokonca ani vo fáze formálneho vyšetrovania grécke orgány nepredostreli žiadny argument svedčiaci o tom, že by schémy mohli byť zlučiteľné podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, no pritom nesúhlasili s tým, že schémy mohli využívať aj podniky v ťažkostiach. Tým sa vysvetľuje, prečo sa nepokúsili argumentovať uplatňovaním a dodržiavaním usmernení o záchrane a reštrukturalizácii. Komisia však v rozhodnutí o začatí konania takéto posúdenie uplatnila na účely úplnosti. V súčasnom rozhodnutí sa uvádza stručný prehľad zistení uvedených v rozhodnutí o začatí konania, keďže sa tieto zistenia potvrdili počas formálneho vyšetrovania.

(161) Pokiaľ ide o zdravé podniky, ktoré využívali tieto schémy, získali prevádzkovú pomoc, ktorú nemožno považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ.

(162) V súvislosti s podnikmi v ťažkostiach, ktoré získali pomoc v rámci dotknutých schém, sa posudzovanie musí uskutočniť v súlade s usmerneniami o záchrane a reštrukturalizácii (pozri odôvodnenia 59 a73). Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, dané posúdenie opäť nie je obmedzené len na MSP, keďže schémy boli otvorené pre všetky podniky.

([64]) Pozri: červenú krivku v grafe.
([65]) Pozri: modrú krivku v grafe.

(163) Vzhľadom na charakter dotknutých schém, najmä pokiaľ ide o dlhodobú pomoc poskytovanú bez plánu reštrukturalizácie, absenciu kompenzačných opatrení prijatých na minimalizáciu všetkých nepriaznivých účinkov na obchodné podmienky, absenciu podmienok brániacim tomu, aby prijímatelia danú pomoc využívali na financovanie nových investícií, ktoré nie sú nevyhnutné na obnovenie životaschopnosti podniku, tieto schémy nie sú v súlade s usmerneniami o záchrane a reštrukturalizácii, ako sa podrobne analyzuje v rozhodnutí o začatí konania (pozri odôvodnenia 72 – 78 rozhodnutia o začatí konania).

Možná zlučiteľnosť s inými výnimkami v článku 107 ZFEÚ

(164) Na účely úplnosti ([66]) Komisia konštatuje, že počas formálneho vyšetrovacieho konania sa potvrdili zistenia uvedené v rozhodnutí o začatí konania, pokiaľ ide o nezlučiteľnosť iných výnimiek podľa článku 107 ZFEÚ zo zákazu poskytovania pomoci v týchto schémach (citované v odôvodneniach 81 – 82 súčasného rozhodnutia). Okrem výnimky podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ, ktorej uplatniteľnosti v aktuálnom prípade sa týkali odôvodnenia 153 – 159, netvrdili opak ani grécke orgány, ani žiadna tretia strana.

Záverečné úvahy

(165) Napokon treba doplniť, že právne základy schém neobsahovali žiadne ustanovenie týkajúce sa rešpektovania zásady Deggendorf. Podľa tejto zásady podniky, ktoré mali prospech z predchádzajúcej pomoci, o nezlučiteľnosti ktorej rozhodla Komisia, nemohli získať pomoc v rámci týchto schém, kým nevrátili túto predchádzajúcu pomoc ([67]). Táto zásada sa neuplatňuje na pomoc na náhradu škody spôsobenej prírodnými katastrofami podľa článku 107 ods. 2 písm. b) ZFEÚ. Z dôvodu nedodržania tejto zásady nebolo možné na základe žiadneho z ďalších skúmaných právnych základov odôvodniť poskytnutie pomoci v rámci týchto schém.

VI. **ZÁVER**

(166) Komisia zistila, že schémy pomoci zriadené podľa ministerského rozhodnutia č. 36579/B.1666/27-8-2007 (s následnými zmenami) vo forme bonifikácie úrokov a záruk Grécka predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Komisia zistila, že Grécko neoprávnene zaviedlo dotknuté schémy pomoci v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ. Z predchádzajúcej analýzy vyplýva, že túto pomoc nemožno vyhlásiť za zlučiteľnú s vnútorným trhom.

(167) Z toho najmä vyplýva, že štátna pomoc, ktorú Grécko poskytlo spoločnosti Sogia Ellas a jej dcérskym spoločnostiam vo forme bonifikácie úrokov v rámci schém uvedených v odôvodnení 166, je neoprávnená a nezlučiteľná s vnútorným trhom.

VII. **VYMÁHANIE**

(168) Keďže pomoc je neoprávnená a nezlučiteľná s vnútorným trhom, Grécko by malo ukončiť schémy pomoci a vymôcť od prijímateľov poskytnutú pomoc, pokiaľ pomoc nebola poskytnutá na špecifický projekt, ktorý v čase poskytnutia spĺňal všetky podmienky nariadení o skupinovej výnimke, nariadenia *de minimis* alebo schémy pomoci schválenej Komisiou.

(169) Pokiaľ ide o pripomienky gréckych orgánov, že je absolútne nemožné vymôcť štátnu pomoc (pozri odôvodnenia 101 – 102), tieto pripomienky nie sú relevantné pre posúdenie zlučiteľnosti vykonané v rámci tohto rozhodnutia, ale sú vyslovene zamerané na to, aby Komisiu doviedli k tomu, aby od Grécka nevyžadovala vymáhanie nezlučiteľnej pomoci. Grécke orgány na tento účel odkazujú na predchádzajúcu rozhodovaciu prax Komisie (pozri odôvodnenie 102).

([66]) V súlade s judikatúrou súdov EÚ Komisia nie je povinná posudzovať zlučiteľnosť opatrení na základe dôvodov, na ktoré sa neodvolali členské štáty; v tejto súvislosti pozri: rozsudok Všeobecného súdu z 1. februára 2018, *Larko/Komisia*, vec T-423/14, EU:T:2018:57, bod 157.

([67]) Rozsudok Všeobecného súdu z 13. septembra 1995, *Textilwerke Deggendorf/Komisia*, spojené veci T-244/93 a 486/93, EU:T:1995:160, body 51 – 60.

(170) Komisia v tejto fáze neakceptuje argument Grécka o absolútnej nevymožiteľnosti poskytnutej pomoci ([68]). V tejto súvislosti musia byť splnené dve kumulatívne podmienky vyplývajúce z podrobného preskúmania Komisiou, a to, že ťažkosti, na ktoré sa dotknutý členský štát odvoláva, sú reálne a že neexistujú žiadne alternatívne metódy, ktorými možno poskytnutú pomoc vymôcť. Vymožiteľnosť pomoci by sa mohla považovať za objektívne a absolútne nerealizovateľnú, len ak by Komisia po takomto podrobnom preskúmaní skonštatovala, že neexistujú žiadne alternatívne metódy umožňujúce aspoň čiastočné vymoženie dotknutej neoprávnenej pomoci. V aktuálnom prípade Grécko nevylúčilo alternatívne metódy na účely aspoň čiastočného vymoženia, pričom sa odvolávalo výhradne na skutočnosť, že nie je možné získať potrebné informácie o priamych a nepriamych škodách spôsobených požiarmi, a to vzhľadom na absenciu akýchkoľvek záznamov a dokumentácie o nich. Nie je napríklad jasné, či predmetnú škodu možno približne určiť na základe leteckých fotografií vyhotovených v čase požiarov, verejných záznamov alebo iných prostriedkov. Preto v tejto fáze nemožno akceptovať žiadosť o nenariadenie vymáhania nezlučiteľnej štátnej pomoci.

(171) Pokiaľ ide o predchádzajúce rozhodnutia Komisie, v súlade s ustálenou judikatúrou súdov Únie ([69]) je potrebné konštatovať, že koncepcia štátnej pomoci sa musí uplatňovať na objektívnu situáciu, ktorá sa má posudzovať k dátumu, ku ktorému Komisia prijíma svoje rozhodnutie, a to s uplatnením jedinej metódy spočívajúcej v zisťovaní, či dané štátne opatrenie predstavuje poskytnutie výhody jednému alebo viacerým konkrétnym podnikom. Predchádzajúce rozhodnutia Komisie teda nemôžu byť rozhodujúcim faktorom.

(172) Komisia je v tejto súvislosti viazaná len príslušnými ustanoveniami nariadenia (EÚ) 2015/1589. Podľa článku 16 ods. 1 procesného nariadenia o vymáhaní pomoci tak Komisia musí nariadiť vymáhanie nezlučiteľnej pomoci. Podľa článku 17 nariadenia (EÚ) 2015/1589 je okrem toho premlčacia lehota na vymáhanie pomoci 10 rokov a po každom prerušení začína plynúť odznova. Dotknuté schémy pomoci boli zavedené 25. augusta 2007, zatiaľ čo prvý úkon Komisie vykonaný v tejto súvislosti bol list so žiadosťou o informácie v tejto veci zaslaný gréckym orgánom 25. júla 2014.

(173) V každom prípade v tejto súvislosti nie sú splnené podmienky, ktorými sa odôvodňuje rozhodnutie nenariadiť vymáhanie v prípadoch, na ktoré odkazuje Grécko (pozri odôvodnenie 102). Okrem iného sa vo veci SA.33083 (2012/C) (ex 2012/NN) prírodné katastrofy vyskytli viac ako desať rokov pred dátumom rozhodnutia, v niektorých prípadoch to bolo o 25 rokov skôr. Naopak, v súčasnom prípade sa požiare vyskytli koncom roka 2007 a grécke orgány vedeli o skutočnosti, že Komisia sa dotknutými schémami zaoberala, od polovice roka 2014. Komisia na základe týchto dôvodov nemôže akceptovať žiadosť gréckych orgánov, aby v tomto prípade nenariadila vymáhanie nezlučiteľnej pomoci.

(174) V súlade s odsekom 42 oznámenia Komisie, ktoré sa týka efektívneho vykonávania rozhodnutí Komisie prikazujúcich členským štátom vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc, by preto mala byť Grécku uložená lehota na jeho plné vykonanie. Zo súm, ktoré sa majú vymôcť, by sa mal zaplatiť úrok v súlade s nariadením Komisie (ES) č. 794/2004 ([70]).

(175) Toto rozhodnutie by sa malo vykonať okamžite, okrem prípadov pomoci, ktorá v čase poskytnutia spĺňala všetky podmienky stanovené v uplatniteľnom nariadení *de minimis* [pozri článok 2 nariadenia Rady (ES) č. 994/98 ([71])] alebo nariadeniach o skupinovej výnimke. Za zlučiteľnú s vnútorným trhom až do maximálnej intenzity pomoci

([68]) Pozri rozsudok súdu (veľká komora) zo 6. novembra 2018 v spojených veciach *C-622/16P až C-624/16P, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisia,* EU:C:2018:873, body 96 – 97. V súvislosti s výkladom pojmu „absolútna nevymožiteľnosť" ako jedinej výnimky z povinnosti vymôcť štátnu pomoc, ktorú Komisia vyhlásila za nezlučiteľnú, ďalej pozri: Oznámenie Komisie – K efektívnemu vykonávaniu rozhodnutí Komisie prikazujúcich členským štátom vymáhať neoprávnene poskytnutú a nezlučiteľnú štátnu pomoc (Ú. v. EÚ C 272, 15.11.2007, s. 4), body 18 – 20 a judikatúra v nich citovaná.

([69]) Rozsudok Všeobecného súdu zo 4. marca 2009, *Associazione italiana del risparmio gestito a Fineco Asset Management/Komisia*, vec T-445/05, EU:T:2009:50, bod 145.

([70]) Nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 140, 30.4.2004, s. 1).

([71]) Nariadenie Rady (ES) č. 994/98 zo 7. mája 1998 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na určité kategórie horizontálnej štátnej pomoci (Ú. v. ES L 142, 14.5.1998, s. 1).

uplatniteľnej na tento typ pomoci by sa mala považovať predovšetkým individuálna pomoc poskytnutá v rámci schém pomoci, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, ktorá v čase poskytnutia spĺňala podmienky stanovené v nariadení (EÚ) č. 702/2014 alebo v akejkoľvek inej schválenej schéme pomoci,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Schémy pomoci zriadené podľa ministerského rozhodnutia č. 36579/B.1666/27.8.2007 (s následnými zmenami) vo forme bonifikácie úrokov a záruk poskytovaných Helénskou republikou predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Tieto schémy štátnej pomoci zaviedla Helénska republika neoprávnene v rozpore s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a sú nezlučiteľné s vnútorným trhom.

Toto rozhodnutie sa vzťahuje len na činnosti súvisiace s výrobou, spracovaním a odbytom poľnohospodárskych výrobkov, t. j. výrobkov uvedených v prílohe I k ZFEÚ s výnimkou produktov rybolovu a akvakultúry, ako aj na činnosti súvisiace s lesným hospodárstvom, podľa vymedzenia Eurostatu. Preto ním nie je dotknutá možná pomoc poskytnutá iným odvetviam hospodárstva v súlade s dotknutými schémami pomoci.

Článok 2

1. Helénska republika je povinná od prijímateľov vymôcť pomoc uvedenú v článku 1.

2. Vymáhané sumy sa úročia od dátumu, keď ich prijímateľ dostal k dispozícii, až do ich skutočného vymoženia.

3. Úrok z vymáhaných súm sa vypočíta na základe zloženej úrokovej sadzby v súlade s kapitolou V nariadenia (ES) č. 794/2004 a nariadenia Komisie (ES) č. 271/2008 ([72]), ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 794/2004.

4. Helénska republika je povinná prestať poskytovať výhodu schém uvedených v článku 1 a zrušiť všetky neuhradené platby pomoci v rámci schém uvedených v článku 1 s účinnosťou od dátumu prijatia tohto rozhodnutia.

Článok 3

Pomoc nepredstavuje štátnu pomoc, ak v čase jej poskytnutia spĺňala podmienky článku 2 nariadenia (ES) č. 994/98, ktoré sa uplatňovali v čase poskytnutia pomoci.

Článok 4

Individuálna pomoc poskytnutá v rámci opatrení uvedených v článku 1, ktorá v čase poskytnutia spĺňa podmienky stanovené v nariadení (EÚ) č. 702/2014 alebo v akejkoľvek inej schválenej schéme pomoci, je zlučiteľná s vnútorným trhom až do maximálnej intenzity pomoci uplatniteľnej na tento typ pomoci.

Článok 5

1. Vymáhanie pomoci poskytnutej v rámci schém uvedených v článku 1 musí byť okamžité a účinné.

2. Helénska republika zabezpečí vykonanie tohto rozhodnutia v celom rozsahu do štyroch mesiacov odo dňa jeho oznámenia.

([72]) Nariadenie Komisie (ES) č. 271/2008 z 30. januára 2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. EÚ L 82, 25.3.2008, s. 1).

Článok 6

1. Do dvoch mesiacov od oznámenia tohto rozhodnutia Helénska republika predloží Komisii tieto informácie:

a) zoznam prijímateľov pomoci uvedenej v článku 1 a celkovú sumu pomoci, ktorú každý z nich prijal;

b) celková suma (istina a úroky), ktorú má vrátiť každý prijímateľ pomoci, na ktorú sa nevzťahuje pravidlo *de minimis*, nariadenie (EÚ) č. 702/2014 alebo akákoľvek schválená schéma pomoci;

c) podrobný opis opatrení, ktoré už boli prijaté a ktoré sa plánujú prijať na vykonanie tohto rozhodnutia;

d) dokumenty preukazujúce, že sa prijímateľom nariadilo vrátenie pomoci.

2. Helénska republika bude Komisiu informovať o priebehu vnútroštátnych opatrení prijatých na vykonanie tohto rozhodnutia až do vrátenia pomoci uvedenej v článku 1. Na žiadosť Komisie bezodkladne predloží informácie o opatreniach, ktoré sa už prijali a ktoré sa plánujú prijať na vykonanie tohto rozhodnutia. Okrem toho poskytne podrobné informácie o sumách pomoci a úrokoch, ktoré sa už od prijímateľov vymohli.

Článok 7

Toto rozhodnutie je určené Helénskej republike.

V Bruseli 7. októbra 2019

Za Komisiu
Phil HOGAN
člen Komisie